چاپ نوزدهم

Start Now!

Microsoft

Windows

قدم صفر کامپیوتر

مراقبت و رفع معایب کامپیوتر

چگونگی راه‌اندازی کامپیوتر

آشنایی با بخش‌های مختلف کامپیوتر

مدیریت کامپیوتر (فایل‌ها و پوشه‌ها)

چگونگی استفاده از سیستم‌های

صوتی و تصویری در ویندوز

کلیدهای میان‌بُر و انواع فایل‌ها

احسان مظلومی

این کتاب در گروه برنامه ریزی درسی رشته رایانه و فن آوری اطلاعات سازمان آموزش فنی و حرفه‌ای کشور مورد بررسی قرار گرفته و برای استفاده کارآموزان «کارور عمومی رایانه‌های شخصی» با کد بین المللی ۴۲/۲۴-۳ مناسب تشخیص داده شد.

سازمان آموزش فنی و حرفه‌ای کشور

« مجموعه کتابهای کاربردی کلید »

کلید

ویندوز

احسان مظلومی

مظلومی، احسان، ۱۳۵۴-
کلید ویندوز / احسان مظلومی.- تهران: توسعه آموزش: سجاد، ۱۳۸۳.
۸۸ص.: مصور، جدول.- (از مجموعه کلید؛ ۱۵)

ISBN: 978-964-8617-25-2

فهرست نویسی براساس اطلاعات فیپا.
عنوان دیگر: مجموعه کتابهای کاربردی کلید
این کتاب از مجموعه کتابهای کاربردی «کلید» به سرپرستی «منصور سجاد» می‌باشد.
۱. ویندوز مایکروسافت.. الف. عنوان.

۶۴م۹۵و / QA ۷۶/ ۷۶ ۰۰۵/۴۴۶ و۹
کتابخانه ملی ایران ۳۲۷۶۶ - ۸۳م

کلید ویندوز

از مجموعه

کلید-۱۵

مؤلف: **احسان مظلومی**

طراح و مجری مجموعه: **منصور سجاد**

مدیر تولید و طراح جلد: **مهدی سجاد**

ناشر: **توسعه آموزش و کلید آموزش**

info@sajadco.com
design@sajadco.com

مرکز پخش:
۰۲۱-۶۶۴۰۶۰۶۱-۶۶۹۵۳۰۷۳ - ۰۳۱۱-۲۲۲۳۷۲۵

شمارگان: **۱۰۰۰ جلد**

نوبت چاپ: **چاپ نوزدهم ـ مرداد ۱۳۸۸**

شابک: **۹۷۸-۹۶۴-۸۶۱۷-۲۵-۲**

قیمت: **۱۲۰۰ تومان**

برنامه ریزی، هدایت و نظارت بر مجموعه کتابهای کاربردی

«کلید»

منصور سجاد

چاپ اول	:	دی	۱۳۸۳
چاپ دوم	:	بهمن	۱۳۸۳
چاپ سوم	:	اسفند	۱۳۸۳
چاپ چهارم	:	دی	۱۳۸۴
چاپ پنجم	:	بهمن	۱۳۸۴
چاپ ششم	:	شهریور	۱۳۸۵
چاپ هفتم	:	شهریور	۱۳۸۵
چاپ هشتم	:	بهمن	۱۳۸۵
چاپ نهم	:	فروردین	۱۳۸۶
چاپ دهم	:	مهر	۱۳۸۶
چاپ یازدهم	:	آبان	۱۳۸۶
چاپ دوازدهم	:	آبان	۱۳۸۶
چاپ سیزدهم	:	آذر	۱۳۸۶
چاپ چهاردهم	:	تیر	۱۳۸۷
چاپ پانزدهم	:	مرداد	۱۳۸۷
چاپ شانزدهم	:	دی	۱۳۸۷
چاپ هفدهم	:	بهمن	۱۳۸۷
چاپ هجدهم	:	مرداد	۱۳۸۸
چاپ نوزدهم	:	مرداد	۱۳۸۸

سخن ناشر

تجربه چندین ساله نشر و فروش کتاب، ما را به این نتیجه رسانده بود که اکثر کاربران و کارآموزان کامپیوتر، رضایت چندانی از کتاب‌های کامپیوتر موجود در بازار ندارند.

برای اخذ یک نتیجه علمی، از گروهی از اساتید دانشگاه تربیت مدرس درخواست شد که تحقیقی در این زمینه انجام دهند. نتایج این تحقیق نشان داد، از آنجا که اکثر کتاب‌های کامپیوتر موجود در بازار ایران ترجمه هستند، با نیاز کاربران ایرانی هماهنگ نیستند. بخش‌هایی از مباحث این کتاب‌ها عملاً برای کاربران ایرانی بی‌استفاده است. کیفیت ترجمه‌ها چندان مطلوب نیست و همچنین، عدم رعایت نکات آموزشی و نداشتن دید آموزشی مشکل عمده دیگر اکثر کتاب‌های آموزشی در بازار است. در اکثر کتاب‌های موجود، برای آموزش یک نرم‌افزار، به شرح کارکرد دکمه‌ها و منوهای آن کفایت می‌شود و خواننده پس از مطالعه، عملاً نمی‌تواند کاری انجام دهد.

علاوه بر این، اکثر کتاب‌ها حجم زیادی دارند و می‌خواهند همه نکات را در یک جلد بیان کنند. این کار علاوه بر خسته کردن خواننده، باعث افزایش قیمت کتاب شده و خرید آن را برای بیشتر اقشار مشکل می‌سازد.

با توجه به این نتایج و برای جبران کمبودهای موجود در این بازار، با جمع‌آوری یک تیم تحریریه جوان و با تجربه تألیف و چاپ مجموعه کلید با توجه به نکات زیر آغاز شد:

۱ ـ کتاب‌های آموزشی ما باید به معنای واقعی آموزشی باشند. مهم‌ترین ملاک موفقیت کتاب آموزشی این است که کارآموز به مبحث علاقه‌مند شود و پس از مطالعه کتاب، بتواند آنچه را در کتاب گفته شده، بی‌دردسر انجام دهد.

۲ ـ کتاب‌های کلید باید ساده و در عین حال مفید باشند، باید تا حد امکان از پیچیدگی نرم‌افزارها کاسته شود تا کاربر بدون واهمه آن را فرا بگیرد.

۳ ـ قیمت کتاب‌ها باید تا حد امکان پائین باشد. در این راستا باید تا حد امکان حجم کتاب‌ها کم شود و فقط نکات مهم و کلیدی بیان شود. با پرهیز از زیاده‌گوئی و توضیح نکات غیرضروری، می‌توان کتاب را کم‌حجم‌تر و در نتیجه ارزان‌تر کرد.

۴ ـ باید تا حد ممکن کار عملی در کتاب‌ها انجام شود، زیرا کارآموز تا کار عملی انجام ندهد، آموزش برایش درونی نخواهد شد. تا جائی که موضوع آموزش اجازه می‌دهد، آموزش باید از طریق انجام پروژه و حل تمرین باشد.

۵ ـ کارآموز باید به موضوع آموزش علاقه‌مند شود. باید بداند که با فراگرفتن این موضوع، کدام یک از مشکلاتش حل می‌شود و این نرم‌افزار چه کمکی در زندگی به او خواهد کرد. اگر ما بتوانیم این ارتباط را بین خواننده و موضوع آموزش برقرار کنیم، لازم نیست همه نکات نرم‌افزار را بیان کنیم، زیرا در این صورت، کارآموز، نکات ناگفته را نیز خودش فرا می‌گیرد.

انتشارات کلید آموزش

فهرست مطالب

پیشگفتار ۷
از کامپیوتر برای خودتان غول نسازید ۷
این کتاب برای چه کسانی نوشته شده است ۸
فصل اول: کامپیوتر نو مبارک ۹
چطور کامپیوتر را راه بیاندازیم ۹
اتصال برق کامپیوتر ۱۲
اتصال برق مانیتور ۱۲
اتصال ماوس و صفحه کلید ۱۳
اتصال بلندگو و میکروفن ۱۳
اتصال مانیتور ۱۴
اتصال اسکنر و پرینتر ۱۵
اتصال مودم ۱۶
پس از روشن کردن کامپیوتر ۱۶
آشنائی با ماوس ۱۸
منوی Start ۲۰
درایوها، فایل‌ها و پوشه‌ها ۲۵
پخش فیلم ۲۹
پخش موزیک ۳۱
کاوش در کامپیوتر ۳۱
کپی کردن فایل‌ها ۳۳
منتقل کردن فایل‌ها ۳۴
حذف فایل‌ها ۳۴
بازیابی فایل‌های حذف شده ۳۵
ایجاد پوشه جدید ۳۵
خاموش کردن کامپیوتر ۳۶

راه‌اندازی مجدد ۳۶
توصیه‌های ایمنی ۳۷
فصل دوم: مدیریت کامپیوتر ۳۹
انواع فایل‌ها ۳۹
تغییر نام فایل‌ها ۴۰
مخفی کردن و آشکار کردن فایل‌ها ۴۱
جستجو ۴۳
تنظیم ساعت سیستم ۴۵
تغییر تصویر زمینه ۴۶
تغییر ظاهر ویندوز ۴۸
Screen Saver ۵۰
تنظیم دقت تصویر ۵۲
دفترچه یادداشت ۵۳
ماشین حساب ۵۵
نصب برنامه‌ها ۵۶
حذف برنامه‌ها ۵۸
فعال کردن زبان فارسی ۶۱
ذخیره اطلاعات روی CD ۶۳
کپی CD ۶۷
اتصال به اینترنت ۶۸
توصیه‌های ایمنی ۷۲
فصل سوم: مراقبت و رفع اشکال ۷۵
پاکسازی دیسک Disk cleanup ۷۵
مرتب سازی اطلاعات به کمک Disk defragmenter ۷۷
رفع اشکال هارددیسک Scandisk ۷۹
ویروس‌ها و ضد ویروس‌ها ۸۰
ضمیمه ۸۶

پیشگفتار

از کامپیوتر برای خودتان غول نسازید

اکثر افرادی که با کامپیوتر آشنائی ندارند، از آن واهمه دارند. زیرا فکر می‌کنند با سیستم بسیار پیچیده‌ای طرف هستند که کار با آن بسیار دشوار است و به این سادگی نمی‌توان با کارکردش آشنا شد. در واقع بخش اول این تلقی درست است، کامپیوتر سیستم بسیار پیچیده‌ای است. ولی بخش دوم آن کاملاً اشتباه می‌باشد. زیرا با وجود پیچیدگی ساختاری کامپیوتر، کار با آن بسیار ساده است. البته نه همه کارها، ولی اکثر کارهایی عادی و عمومی کامپیوتر بسیار ساده‌تر از آنچه فکر می‌کنید، هستند. پس از مدتی کار کردن با کامپیوتر، به کارهای روزمره خود آشنا خواهید شد و در می‌یابید که ترس شما از شروع کار بیهوده بوده است.

از خراب شدن کامپیوتر نترسید. اگر کامپیوتر شما کند شده یا پیام خطا می‌دهد یا به هر شکل فکر می‌کنید خراب شده، اصلاً نترسید. کامپیوتر تلویزیون نیست که اگر خراب شد کلی خرج برایتان بتراشد. در واقع کامپیوترها سیستم‌های آسیب‌پذیری هستند و به سادگی دچار اشکال می‌شوند. ولی به همان سادگی هم می‌توان اشکال آنها را رفع کرد و یا از پیش آمدن اشکال جلوگیری کرد. یادگرفتن کار با کامپیوتر مثل یاد گرفتن شنا است. برای یاد گرفتن شنا لازم است چند بار هم آب بخورید و سرتان زیر آب برود. برای آشنا شدن با کامپیوتر هم لازم است چند بار آن را خراب کنید. شاید یکی دوبار اول لازم باشد یکی از دوستانتان اشکال آن را رفع کند. ولی در پایان مطالعه این کتاب، دیگر برای رفع اشکال کامپیوترتان

به کسی نیاز نخواهید داشت. (البته منظور اشکالات روزمره است. اگر می خواهید یک تعمیرکار حرفه ای کامپیوتر شوید، باید مجموعه کتاب های رفع اشکالات کامپیوتر را مطالعه کنید. این کتاب ها نیز بزودی توسط همین ناشر منتشر می شوند).

این کتاب برای چه کسانی نوشته شده است

این کتاب برای کسانی است که تا کنون هیچ آشنائی با کامپیوتر نداشته‌اند. روش نگارش کتاب به گونه‌ای است که اگر هیچ اطلاعاتی نیز از کار با کامپیوتر ندارید، می توانید بدون هیچ مشکلی، کارتان را شروع کنید. اگر هم با مباحث مقدماتی کامپیوتر آشنا هستید. از ابتدای فصل دوم شروع کنید. امیدوارم با نگارش این کتاب، کمکی به ارتقاء سطح دانش در کشورم کرده باشم.

پائیز ۱۳۸۳

احسان مظلومی

فصل اول
کامپیوتر نو مبارک

چطور کامپیوتر را راه بیاندازیم

خوب، کامپیوتر نو مبارک. فرض می‌کنیم کامپیوترتان را تازه خریده‌اید. معمولا فروشنده، کامپیوتر را راه‌اندازی کرده و برنامه‌های لازم را روی آن نصب می‌کند. اگر خوش شانس باشید فروشنده آن را تا منزل حمل کرده و راه‌اندازی می‌کند. یا یکی از دوستان این کار را برای شما انجام میدهد و مقدمات کار را هم به شما می‌گوید. ولی اگر چنین اتفاقی پیش نیامد، احتمالا شما با چند کارتن پر از قطعات کامپیوتر و سیم‌ها و اتصالات آن روبرو هستید. خوب نگران نباشید. سعی می‌کنیم به کمک هم کامپیوترتان را راه‌اندازی کنیم. ابتدا یک جای مناسب برای آن در نظر بگیرید. هنگام انتخاب جای کامپیوتر این موارد را در نظر داشته باشید:

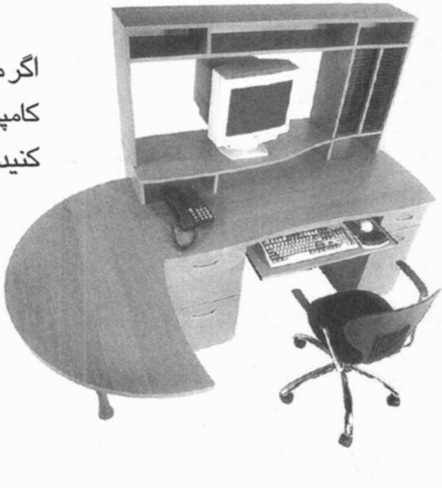
۱- مکانی را انتخاب کنید که تهویه هوا در آنجا به خوبی انجام شود. هیچ وقت کامپیوتر را در کنج اتاق یا جائی که اطراف آن بسته است قرار ندهید. گرمائی که کامپیوتر ایجاد می‌کنید باید به خوبی دفع شود. گرمای زیاد باعث افت کارائی کامپیوتر و حتی آسیب دیدن آن می‌شود. باید بین کامپیوتر و دیوار حداقل ۱۵ سانتیمتر فاصله باشد.

۲- کامپیوتر را در محل‌های مرطوب قرار ندهید. کامپیوتر شما متشکل از مدارات الکترونیکی است و مدارات الکترونیکی در مقابل رطوبت بسیار آسیب پذیر هستند. پس مکانی را انتخاب کنید که حتی‌الامکان خشک بوده و احتمال ترشح و پاشیدن آب هم در آن نباشد.

۳- از میدان های مغناطیسی و وسایل برقی قوی دوری کنید. مدتی قبل یکی از دوستانم از من خواست که در حل مشکلی که برایش پیش آمده بود به وی کمک کنم. مشکل این بود که تصویر مانیتور وی به شدت می‌لرزید و رنگ‌های مانیتور به هم ریخته بود. خانه آنها در یک آپارتمان چند طبقه بود. پس از کمی بررسی متوجه شدم که از پشت پنجره‌ای که کامپیوتر در کنار آن قرار داشت کابل‌های فشار قوی برق عبور می‌کرد. میدان‌های الکتریکی، علاوه بر تصویر مانیتور، به اطلاعات ذخیره شده در کامپیوتر نیز آسیب می زنند.

۴- کامپیوتر را طوری قرار ندهید که نور پنجره یا چراغها در مانیتور منعکس شود. زیرا علاوه بر ایجاد زحمت برای شما، چشمتان نیز آسیب می بیند، همچنین کامپیوتر را در مکان های بسیار پر نور و بسیار کم نور نیز قرار ندهید.

۵- حتی‌الامکان یک میز بزرگ یا میز مخصوص کامپیوتر برای کامپیوترتان در نظر بگیرید. پس از مدتی اطراف کامپیوتر شما پر از لوازم جانبی می شود و سیم ها و ابزارهای دیگر ممکن است شما را کلافه کنند. بهترین انتخاب، میزهای استاندارد کامپیوتر هستند که برای همه ابزارهای جانبی جا دارند.

اگر می‌توانید یک میز کامپیوتر مناسب تهیه کنید.

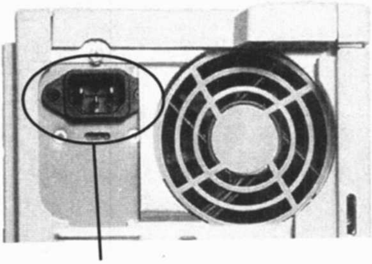
خوب، پس از انتخاب مکان کامپیوتر، همه قطعات را یکی یکی از کارتن ها خارج کنید تا آنها را به هم متصل کنیم. قطعه‌ای که بیشترین جا را اشغال می کند مانیتور است (البته اگر از نوع LCD نباشد. مانیتور های LCD خیلی از مانیتور های معمولی کوچک تر هستند) مانیتور باید دقیقا مقابل محل نشستن شما قرار گیرد و هنگام نشستن روبروی شما باشد.

پس از مانیتور، کیس را از کارتن خارج کنید و کنار آن قرار دهید. توجه کنید که کامپیوتر را طوری قرار دهید که به پشت کیس دسترسی داشته باشید، چون باید اتصالات آن را نصب کنید. پس از پایان کار می‌توانید کیس و مانیتور را در جای صحیح قرار دهید. حالا بیایید نگاهی به پشت کیس بیاندازیم. وحشت نکنید، لازم نیست کاربرد همه درگاه‌ها را یاد بگیرید. هریک از فیش ها شبیه به سوکتی هستند که باید به آن متصل شوند. حالا درگاه‌ها را یکی یکی بررسی می کنیم.

اتصال برق کامپیوتر

این سوکت ورودی برق است در همه کامپیوتر ها این سوکت به همین شکل است. شکل فیش انتهای کابل برق نیز کاملا با این سوکت منطبق است. یک سر کابل را به برق بزنید و سر دیگر سیم را به این سوکت متصل کنید.

نکته...

چون شما حداقل ۳ یا ۴ سیم برق دارید، بهتر است که از قبل یک تبدیل یک به چهار برق آماده کنید.

اتصال برق مانیتور

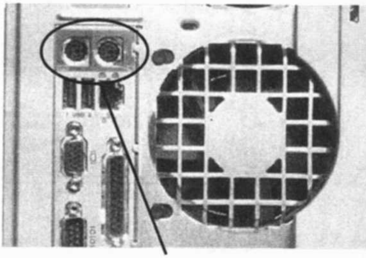
کابل برق مانیتور نیز دقیقا شبیه به کابل برق اصلی است. آن را نیز به برق متصل کنید.

نکته...

در بعضی از کیس ها یک فیش خروجی برق نیز در کنار فیش ورودی وجود دارد. در این صورت می‌توانید سر سیم برق مانیتور را به پشت کیس متصل کنید.

بقیه قطعات را هم از کارتن خارج کنید و در جای مناسب قرار دهید.

اتصال ماوس و صفحه کلید

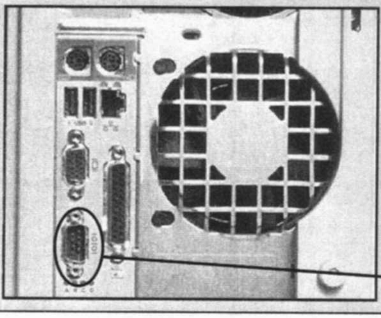
درگاه‌های ماوس و صفحه کلید

حالا نوبت به نصب ماوس و صفحه کلید می رسد.درگاه های ماوس و صفحه کلید، زیر سوکت برق واقع شده‌اند.

همینطور که می بینید، شکل این دو درگاه مشابه است. تفاوت آنها در رنگ آنهاست. درگاه سبز رنگ به ماوس و درگاه بنفش به صفحه کلید اختصاص دارد. از آنجا که در اکثر موارد رنگ فیش ها هم مشابه درگاه هاست، احتمال اشتباه خیلی کم است. با توجه به شکل قرار گرفتن پین ها، فیش ها را به دقت به درگاه ها متصل کنید.

نکته...

شکل فیش بعضی از ماوس‌ها ممکن است با شکلی که دیدید متفاوت باشد. در این صورت باید آن را به درگاه سریال متصل کنید.

درگاه سریال

اتصال بلندگو و میکروفن

همینطور که می بینید سه درگاه صدا در پشت کامپیوتر وجود دارد (در بعضی کامپیوتر ها تعداد درگاه ها بیشتر است ولی سه درگاه اصلی مشخص هستند). این سه درگاه با رنگ های صورتی، آبی و سبز مشخص شده‌اند. درگاه سبز

رنگ، خروجی اصلی صداست. فیش بلندگو یا هدفون را به آن متصل کنید. درگاه صورتی رنگ، مربوط به میکروفن است. اگر میکروفن دارید، فیش آن را به درگاه صورتی رنگ متصل کنید. درگاه آبی رنگ نیز مربوط به اتصال Line in است که کاربرد چندانی ندارد و فعلا به آن نمی پردازیم. سیم برق بلندگوها را هم به پریز برق یا تبدیلی که تهیه کرده‌اید متصل کنید.

اتصال مانیتور

اکنون باید فیش ارتباط مانیتور به کامپیوتر را متصل کنیم. در ابتدا مانیتور را به برق متصل کردیم. می بینید که یک سیم دیگر نیز در پشت مانیتور وجود دارد

فیش مانیتور را نیز به درگاه مربوط به آن متصل کنید.

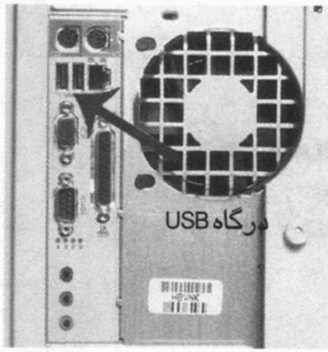

نکته...

ممکن است درگاه مانیتور بصورت خوابیده کمی پائین تر قرار داشته باشد ولی مهم شکل آن است.

اتصال اسکنر و پرینتر

اگر به همراه کامپیوتر ابزارهای جانبی مثل اسکنر، چاپگر و یا دوربین دیجیتال هم خریده اید، باید آنها را به درگاه USB متصل کنید.

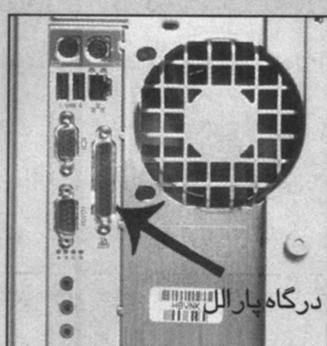

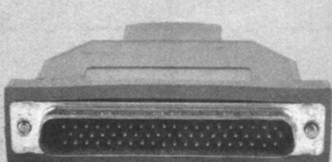

فیش USB

نکته...

بعضی از ابزارهای جانبی قدیمی به درگاه پارالل متصل می‌شوند.

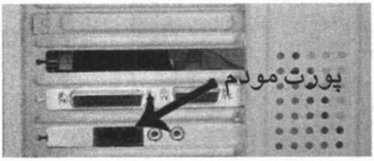

فیش پارالل

پس از اتصال به درگاه، اگر سیم برقی هم وجود دارد، آن را به برق متصل کنید.

اتصال مودم

مودم برای اتصال کامپیوتر شما به اینترنت کاربرد دارد. معمولا یک کابل اتصال نیز به همراه مودم ارائه می شود. به یاد داشته باشید که حتما برای کابل مودم یک سوکت تبدیل بخرید زیرا سوکت مودم را نمی توان به پریز های معمولی تلفن متصل کرد. یک سر کابل مودم را به کامپیوتر و سردیگر آن را به پریز تلفن متصل کنید. (این سیم را باید به درگاهی که با نام Line مشخص شده متصل کنید)

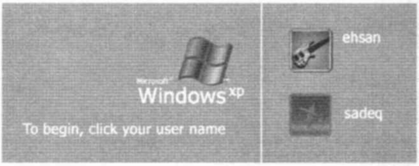

خوب حالا کامپیوتر شما آماده است.

با فشار دکمه Power آن را روشن کنید.

پس از روشن کردن کامپیوتر

اکنون ببینیم پس از روشن کردن کامپیوتر چه اتفاقاتی می افتد. البته ما به اتفاقات پشت پرده کاری نداریم . فقط اتفاقاتی را که دیده و شنیده می شوند بررسی می کنیم. عمل روشن کردن کامپیوتر با فشار دکمه Power انجام می شود. دکمه Power معمولا بزرگ ترین دکمه روی کیس است. پس از روشن کردن، چند پیام تصویری نمایش داده می شود. بوق کوتاهی مبنی بر سالم بودن همه قطعات شنیده می‌شود و سپس بارگذاری ویندوز شروع می شود (اگر بیش از یک ویندوز روی سیستم شما نصب شده باشد، ابتدا منوی انتخاب سیستم عامل را می بینید. بعد از انتخاب سیستم عامل، روند بارگذاری ویندوز آغاز می شود. ویندوز XP را انتخاب کنید). پس از بارگذاری، صفحه آغازین ویندوز دیده می شود.

در اینجا باید نام کاربری خود را انتخاب کنید. (با توجه به تنظیماتی که انجام می‌شود. ممکن است این صفحه نمایش داده نشود و مستقیما وارد ویندوز شوید. همچنین ممکن است هریک از نام‌های کاربری، رمز عبور از شما بخواهند. فرض ما بر این است که همه چیز استاندارد است. نام کاربری مورد نظرتان را انتخاب کنید. با این کار وارد Desktop یا میزکار ویندوز می‌شوید. این صفحه همیشه اولین صفحه‌ای است که شما هنگام ورود به ویندوز می‌بینید. همه کارهائی که باید انجام دهید از اینجا آغاز می‌شود. Desktop چند بخش مهم دارد. نشان‌های موجود در آن که با کلیک روی هریک، برنامه مربوط به آنها اجرا می‌شود. دکمه Start که محل اجرای بسیاری از برنامه هاست و Taskbar که بصورت یک نوار آبی رنگ در پائین پنجره دیده می‌شود. در درس های آینده با آنها بیشتر آشناخواهیم شد.

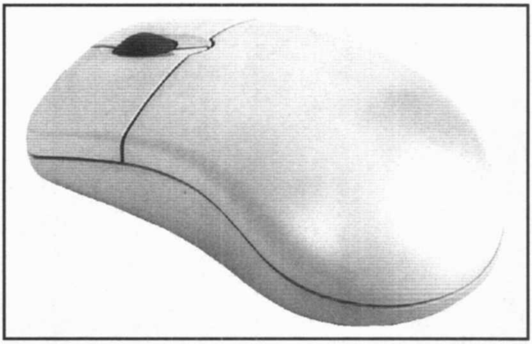
همینطور که می‌بینید، در این صفحه اشیاء زیادی وجود ندارد.

نکته...
ممکن است کسی که ویندوز را برای شما نصب کرده، چند ابزار و نشان به این صفحه اضافه کرده باشد.

در درس های آینده، نشان های مهم را به این صفحه اضافه می کنیم. قبل از ادامه این موضوع بهتر است کمی با ماوس آشنا شویم . زیرا از این به بعد زیاد با آن سر و کار خواهیم داشت.

آشنائی با ماوس

اکثر کارهائی که با کامپیوتر انجام می دهیم، توسط ماوس صورت می گیرد. ماوس یک از ابزارهای ارتباطی بین ما و کامپیوتر است و فرامین و دستورات ما را به کامپیوتر منتقل می کند.

یکی از اولین کارهائی که باید یاد بگیریم، کار با ماوس است. کار کردن با ماوس بسیار ساده است، فقط برای این که دستتان عادت کند، باید کمی تمرین کنید. خوب اجازه دهید ساختار ماوس را بررسی کنیم. ماوس متشکل از یک بدنه، سه دکمه و یک گلوله است (بعضی از ماوس ها کمی متفاوتند ولی در هر صورت روش کار همه آنها مشابه است). اگر دقت کنید یک فلش

کوچک روی صفحه مانیتور می بینید. ماوس را روی یک سطح صاف بگذارید و به جهات مختلف حرکت دهید. می بینید که این فلش کوچک همراه با حرکت ماوس و در همان جهت حرکت می کند این فلش Pointer یا نشانگر نام دارد. با کمی تمرین می توانید ماوس را به راحتی حرکت دهید و فلش را به مکان دلخواهتان منتقل کنید. معمولا ماوس در طرف راست صفحه کلید قرار می گیرد و با دست راست حرکت داده می شود. شما با حرکت دادن ماوس، نشانگر را به مکان دلخواهتان منتقل می کنید. سپس با کلیک کردن روی نشان (Icon) مورد نظر دستور انجام عملی یا اجرای برنامه‌ای را به کامپیوتر می‌دهید. اما ببینیم کلیک چیست. همان طور که گفتیم، اکثر ماوس‌ها دو یا سه دکمه دارند. دکمه سمت چپ ماوس مهم ترین دکمه است.

کلیک (Click)

کلیک کردن یعنی فشار دادن دکمه سمت چپ ماوس. شما با کلیک روی هر یک از نشان های موجود در کامپیوتر می توانید آن نشان را انتخاب کنید.

دو کلیک (Double Click)

همانطور که گفتیم با یک بار کلیک روی هریک از نشان های موجود در کامپیوتر، آن نشان انتخاب می شود. ولی برای اجرا کردن آن نشان یا برنامه منتسب به آن، باید دوبار پیاپی روی آن کلیک کنیم. به این کار دوبار کلیک یا دو کلیک یا (Double Click) می گویند.

نکته...
ممکن است این کار در ابتدا کمی مشکل باشد، ولی با مقداری تمرین خواهید توانست به راحتی دوبار پیاپی کلیک کنید.

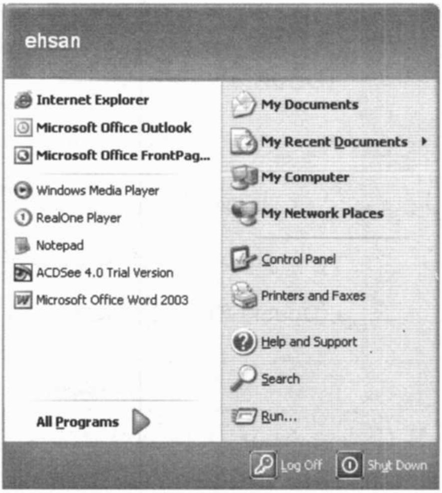
راست کلیک (Right Click)

راست کلیک یعنی کلیک کردن روی یک نشان با دکمه سمت راست ماوس. با این کار معمولا آن نشان اجرا نمی‌شود، بلکه یک منو باز می‌شود که حاوی چند گزینه است . این منو در محیط های مختلف، گزینه های متفاوتی دارد. گزینه های این منو را بعدا بیشتر بررسی می کنیم.

منوی Start

در قسمت پائین و سمت چپ Desktop، دکمه‌ای به نام Start دیده می شود. روی این دکمه کلیک کنید. می بینید که یک منو باز می شود. این منو، منوی Start نام دارد. پس از روشن کردن کامپیوتر، خیلی از کارهای شما از اینجا آغاز می شوند. اکثر برنامه ها را باید از منوی Start راه‌اندازی کنید.

در منوی Start گزینه های زیادی دیده می شود. نشان‌های ردیف سمت چپ، برنامه‌هائی هستند که بیش از بقیه اجرا شده‌اند. با کلیک کردن روی هر یک از این نشان ها، برنامه منتسب به آن اجرا خواهد شد. در سمت راست نیز نشان‌های مربوط به بخش های مختلف کامپیوتر دیده می شوند. در این‌جا مهم‌ترین نشان‌ها را بطور مختصر بررسی می کنیم. در بخش های آینده با عملکرد آنها بیشتر آشنا می شویم.

My Documents

با کلیک روی این نشان، پوشه My Documents باز می‌شود. این پوشه محل ذخیره‌سازی سند های شماست.

My Computer

این بخش یکی از مهم‌ترین بخش های کامپیوتر شماست. تمام درایو ها و پوشه های کامپیوتر از این طریق قابل دسترسی هستند.

Control Panel

این بخش در حکم اتاق کنترل کامپیوتر است. هر تغییری که می خواهید در تنظیمات سیستم خود انجام دهید، از طریق Control Panel انجام می‌شود.

Search

این گزینه برای جستجو در محتویات کامپیوتر شما طراحی شده است.

All Programs

گزینه All Programs یکی از مهم‌ترین گزینه‌های منوی Start است. اگر روی آن کلیک کنید، منوی آن باز می‌شود و شما لیست همه برنامه‌های نصب شده در کامپیوترتان را مشاهده می‌کنید. هر برنامه‌ای که نصب کنید، نشان آن در این منو قرار می‌گیرد. شما می‌توانید از طریق این منو، برنامه‌های مورد نظرتان را راه‌اندازی کنید.

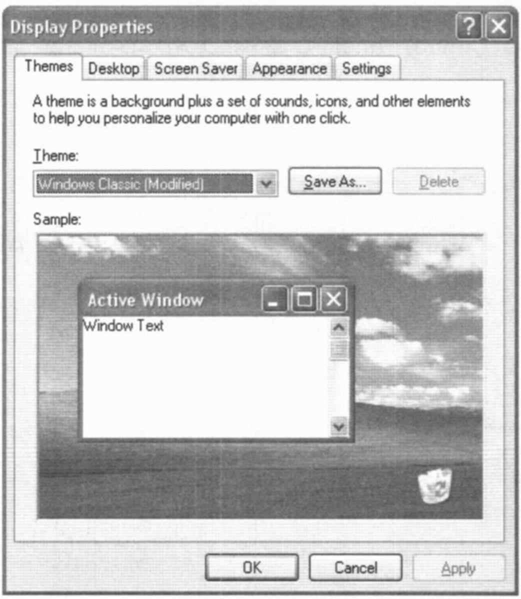
کامل کردن نشان‌های موجود در Desktop

همانطور که در درسهای قبل دیدید، نشان‌های موجود در Desktop کامل نیستند. قبل از شروع کار، بهتر است نشان‌های استاندارد را به این صفحه اضافه کنیم (اگر در صفحه Desktop شما نشان

My Computer دیده می شود، لازم نیست این مرحله را انجام دهید. می توانید به مرحله بعد بروید).

در این جا بدون این که دقت زیادی بکنید، دستور العمل را دنبال کنید. این کارها را بعدا بررسی می کنیم. ابتدا در یک جای خالی در Desktop کلیک راست کنید (یک بار روی دکمه سمت راست ماوس کلیک کنید). با این کار یک منو باز می شود، از این منو گزینه Properties را انتخاب کنید (نشانگر ماوس را روی آن گزینه ببرید و با دکمه سمت چپ یک بار روی آن کلیک کنید). کادر Display Properties ظاهر می شود.

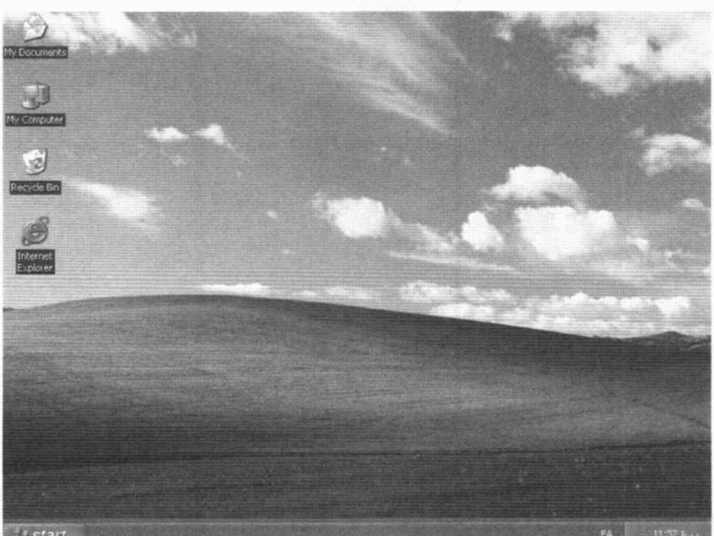
در بالای این کادر روی گزینه Desktop کلیک کنید. حال درقسمت پائین و سمت چپ صفحه، دکمه Customize Desktop را کلیک کنید. باز هم وارد صفحه جدیدی به نام Desktop Items می شوید.

اینجا در بالای صفحه مطابق شکل گزینه‌های My Computer، My Documents و Internet Explorer را تیک بزنید. سپس روی دکمه ok کلیک کنید. این کادر بسته

می‌شود. در کادر Display Properties نیز، روی دکمه Ok کلیک کنید. خوب، می بینید که چند نشان به Desktop اضافه شده است. حالا می توانیم کارمان را شروع کنیم.

گفتیم که پس از روشن کردن کامپیوتر، اولین صفحه‌ای دیده می‌شود صفحه Desktopاست. همه کارهای ما از اینجا شروع می‌شوند.

چهار نشان یا Icon اصلی در اینجا دیده می شوند. بعضی از آنها را قبلا در منوی Start نیز دیده اید.

My Documents

اینجا محل ذخیره سازی اسناد شماست.

My Computer

مهم ترین نشان در این صفحه است و راه ورود به فضای درونی کامپیوتر شما می باشد.

Recycle Bin یا سطل زباله

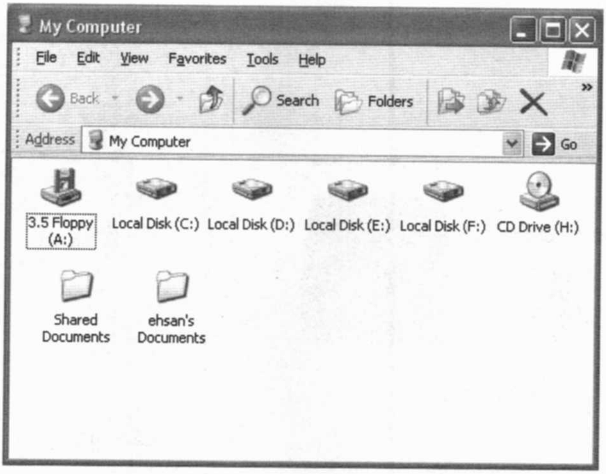
سطل زباله محل نگهداری فایل ها و اسناد حذف شده است. وقتی سندی را حذف می کنید، به سطل زباله منتقل می شود و می توانید آن را تحت شرایطی بازیابی کنید.

Internet Explorer

اینترنت اکسپلورر ابزاری است که به کمک آن می توانید وارد اینترنت شوید و سایت های مختلف را ببینید. روش کار آن را در درس های آینده بررسی خواهیم کرد.

درایوها، فایل‌ها و پوشه‌ها

در محیط Desktop روی نشان My Computer دوبار کلیک کنید. (سعی کنید سریع و پیوسته کلیک کنید). پنجره My Computer در کامپیوتر شما چیزی شبیه به این تصویر خواهد بود. البته احتمال دارد پنجره My Computer شما کمی متفاوت باشد. ولی در اصل کار تفاوت چندانی وجود ندارد.

همانطور که قبلا هم گفتیم، My Computer دروازه ورود ما به اطلاعات درون کامپیوتر است. بیائید با هم اجزاء آن را بررسی کنیم.

درایو فلاپی

معمولا اولین نشانی که دیده می‌شود، نشان درایو فلاپی است که با عبارت 3/5 Floppy (A:) مشخص می‌شود. اجازه دهید ابتدا ببینیم فلاپی دیسک چیست. فلاپی دیسک که دیسکت نیز نامیده می‌شود، ابزاری برای ذخیره‌سازی و انتقال اطلاعات است.

با وارد کردن فلاپی دیسک به درایو مخصوص آن، می توانید اطلاعات آن را به کامپیوتر خود منتقل کنید. اگر روی نشان درایو فلاپی دوبار کلیک کنید، پنجره آن باز می شود و می توانید محتویات آن را ببینید. (اگر فلاپی دیسک را وارد درایو نکرده باشید، یا فلاپی دیسک خراب باشد، پیامی مبنی بر وجود مشکل دریافت خواهید کرد).

درایوهای هارددیسک

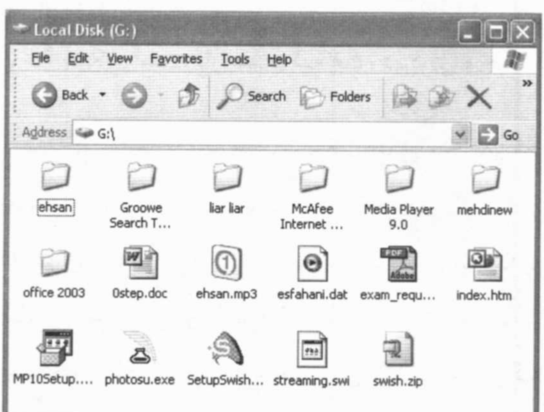
هارددیسک به خلاف فلاپی دیسک چندین درایو دارد. این درایوها معمولا با حروف C، D، E و بقیه حروف الفبا مشخص می شوند. هارددیسک محل اصلی ذخیره‌سازی اطلاعات در کامپیوتر است و بر خلاف فلاپی دیسک قابل حمل نیست. برای این که بتوانیم اطلاعات موجود در کامپیوترمان را دسته‌بندی کنیم، معمولا هارددیسک را به چند قسمت تقسیم می کنیم و هر قسمت را به کاری اختصاص می‌دهیم. این قسمت‌ها با حروف الفبا مشخص می شوند. اولین درایو با نام C مشخص شده و بقیه درایو ها نیز، به ترتیب حروف الفبا نام‌گذاری می شوند (حروف A و B برای درایو های فلاپی در نظر گرفته شده‌اند).

درایو CD

درایو CD معمولا با عبارت CD drive و یکی از حروف الفبای انگلیسی مشخص می‌شود. نام درایو CD بستگی به تعداد درایوهای هارددیسک شما دارد. مثلا اگر آخرین درایو هارددیسک شما :G باشد، نام درایو CD شما :H خواهد بود.

اگر روی یکی از درایوهای هارددیسک، CD یا فلاپی دوبار کلیک کنیم، پنجره آن درایو باز شده و محتویات آن پنجره به ما نشان داده می‌شوند.

همینطور که می‌بینید نشان‌های مختلفی در این پنجره دیده می‌شود. ما در اینجا با دو نوع عمده از نشان‌ها سر و کار داریم. فایل‌ها (یا پرونده‌ها) و فولدرها (یا پوشه‌ها).

فایل ها

فایل ها محتویات اصلی کامپیوتر ما هستند. همه برنامه های کامپیوتری در قالب فایل دیده می شوند. مثلا اگر شما یک CD فیلم را در کامپیوترتان باز کنید. می بینید که فیلم ها در آن بصورت چند فایل ذخیره شده‌اند. یا وقتی که متنی را تایپ می‌کنید و می‌خواهید آن را ذخیره کنید، آن متن بصورت یک فایل روی کامپیوتر شما ذخیره می شود. فایل ها انواع مختلفی دارند، در واقع اکثر نشان هائی که درون پوشه ها دیده می شوند، انواع مختلف فایل ها هستند. در بخش های آینده آنها را بررسی خواهیم کرد.

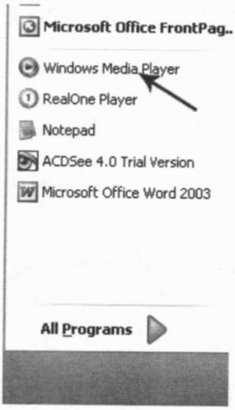
پوشه‌ها

فولدرها یا پوشه ها در واقع همان کاری را می کنند که پوشه های واقعی انجام می دهند. به این معنا که ما به کمک پوشه ها می توانیم فایل های خود را دسته بندی و مرتب کنیم. اگر روی یک پوشه دوبار کلیک کنیم، آن پوشه باز شده و فایل‌های درون آن نمایش داده می‌شوند. درون هر پوشه ممکن است باز هم پوشه‌های دیگری وجود داشته باشد.

فرض کنید که شما با شرکت های مختلفی نامه نگاری می کنید و همه نامه ها را پس از تایپ کردن، در کامپیوترتان ذخیره می کنید. اگر همه آنها را در درایو :E ذخیره کنید، پس از مدتی درایو :E پر از فایل‌های متنی خواهد شد و شما برای پیدا کردن فایلی که قبلا تایپ کرده‌اید، باید مدت طولانی جستجو کنید. ولی اگر مثلا برای هر شرکت یک پوشه جداگانه ایجاد کنید و نامه های آن شرکت را در پوشه اختصاصی خودش ذخیره کنید، یافتن نامه مورد نظرتان بسیار ساده‌تر خواهد بود.

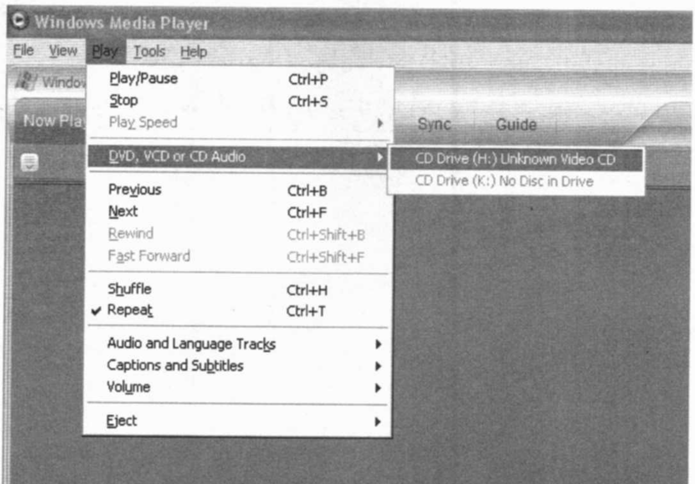
پخش فیلم

یکی از اولین کارهائی که اکثر افراد پس از خرید کامپیوتر انجام می دهند. تماشای فیلم های VCD و شنیدن موسیقی است. در این بخش روش پخش فیلم را بررسی می کنیم.

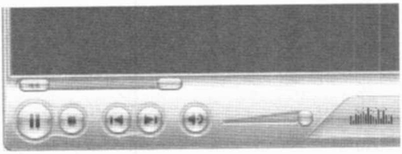
برای مشاهده فیلم، CD فیلم را درون درایو قرار دهید. روی دکمه Start کلیک کنید. از منو، گزینه All Programs را انتخاب کنید. سپس روی نشان Media Player کلیک کنید.

پس از اجرای برنامه ، دکمه Play را در بالای صفحه کلیک کنید. از منوئی که باز می شود، گزینه (DVD, VCD or CD Audio) را کلیک کنید و سپس درایو CD را انتخاب کنید. با این کار پخش فیلم آغاز می شود.

اگر به قسمت پائین پنجره Media Player نگاه کنید، دکمه های کنترل

پخش فیلم را در آنجا می بینید. به کمک این دکمه ها می توانید پخش فیلم را متوقف کنید، زمان خاصی از فیلم را ببینید، فیلم‌های بعدی یا قبلی را ببینید، همچنین صدا را کم و زیاد یا قطع کنید.

یک راه دیگر برای پخش فیلم

با دوبار کلیک روی نشان CD، پنجره آن را باز کنید. در این پنجره روی پوشه Mpegav دوبار کلیک کنید. معمولا فایل‌های فیلم در همین پنجره قرار دارند. روی هرکدام از آنها که دوبار کلیک کنید، اجرا می شود و می توانید آن را مشاهده کنید. با این روش فیلم‌هائی که روی هارددیسک کامپیوترتان هستند را نیز می توانید مشاهده کنید.

نکته...
یک اصل کلی را در کار با کامپیوتر بخاطر داشته باشید. همیشه برای انجام هرکاری چندین راه وجود دارد. شما می توانید روشی را که بیشتر می پسندید انتخاب کنید.

پخش موزیک

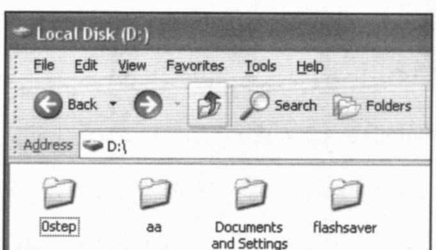
روش پخش موزیک نیز شبیه به روش پخش فیلم است. تفاوتی ندارد که موزیک مورد نظر شما روی CD باشد یا روی درایو های هارددیسک، کافی است پوشه‌ای را که محتوی فایل های موزیک است، باز کنید و سپس روی فایل مورد نظرتان دوبار کلیک کنید. برنامه Media Player اجرا می شود و موزیک پخش خواهد شد.

نکته...

ممکن است برنامه دیگری بجای Media Player باز شود. برنامه‌هائی مثل Real Player یا Winamp. این موضوع به برنامه‌های نصب شده روی کامپیوتر شما بستگی دارد. ولی در هر صورت نتیجه یکسان است.

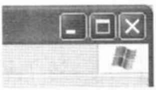
کاوش در کامپیوتر

خوب بهتر است کمی با محیط My Computer آشنا شویم. همانطور که قبلا هم گفتیم، اگر روی هریک از درایو ها دوبار کلیک کنیم، آن درایو باز می شود و فایل ها و پوشه های درون آن نمایش داده می شوند. به همین ترتیب، اگر روی پوشه‌ای دوبار کلیک کنیم، آن پوشه باز می شود. همچنین هر فایل نیز با دوبار کلیک اجرا می شود.

خوب فرض کنید وارد پوشه‌ای شدیم. حالا چطور باز گردیم؟ اگر به قسمت بالای پنجره دقت کنید، در سمت چپ چند دکمه می بینید.

این دکمه‌ها را می‌توانیم دکمه‌های هدایت‌گر بنامیم. اگر روی دکمه Back کلیک کنید، به جائی که قبلاً بوده‌اید باز می گردید. پس از بازگشت، دکمه Forward (فلش به سمت راست) فعال می‌شود و می‌توانید با کلیک روی آن به آخرین جائی که بوده‌اید منتقل شوید. دکمه Up (فلش به سمت بالا) نیز شما را به یک سطح بالا تر از جائی که هستید منتقل می کند. مثلاً فرض کنید شما ابتدا وارد درایو :D و سپس وارد پوشه aa شده‌اید. با کلیک روی دکمه Back به درایو :D باز می گردید. اکنون دکمه Forward نیز فعال می‌شود و شما می‌توانید با کلیک روی آن باز هم وارد پوشه aa شوید. اکنون اگر دکمه Up را بزنید به یک سطح بالا تر منتقل می‌شوید، یعنی باز هم به درایو :D بر می گردید. بالای این دکمه‌ها یک نوار به نام Address Bar یا نوار آدرس دیده می‌شود. این نوار همیشه مکان کنونی شما را مشخص می کند. با دانستن این چند عمل اصلی، شما می‌توانید به راحتی در کامپیوتر خود به گردش و جستجو بپردازید.

برای بستن هر پنجره، می‌توانید روی دکمه Close در سمت راست و بالای آن پنجره کلیک کنید. این دکمه به شکل ضربدر است.

در کنار این دکمه، یک دکمه مربع شکل نیز دیده می‌شود. این دکمه Maximize یا بیشینه نامیده می شود. با کلیک روی این دکمه، پنجره تا حد ممکن بزرگ می‌شود. اگر یک بار دیگر روی آن کلیک کنید، پنجره به ابعاد قبلی خودش بر می گردد. سومین دکمه نیز Minimize یا کمینه است. اگر روی آن کلیک کنید، پنجره کاملاً جمع شده و فقط نشان آن در نوار عملکرد ویندوز (Taskbar) دیده می شود (نوار آبی رنگی که بصورت افقی در پائین Desktop قرار دارد). برای باز شدن مجدد پنجره، روی نشان آن در Taskbar کلیک کنید.

کپی کردن فایل‌ها

فرض کنید یک CD جالب از دوستتان قرض گرفته اید و قبل از این که CD را به وی پس دهید، می‌خواهید یک نسخه از برنامه های موجود در آن را روی کامپیوتر خود نیز داشته باشید. برای این کار باید فایل های مورد نظرتان را از CD به هارددیسک کپی کنید. ببینیم این کار چطور انجام می شود. ابتدا به پوشه‌ای که فایل مورد نظرتان قرار گرفته بروید. یک بار روی فایل کلیک کنید تا انتخاب شود. روی آن با دکمه سمت راست ماوس کلیک کنید و از منوئی که باز می شود گزینه Copy را انتخاب کنید.

اکنون به محلی بروید که میخواهید این فایل به آنجا منتقل شود. روی یک نقطه خالی در پوشه مقصد با دکمه سمت راست ماوس کلیک کنید و این بار از منو گزینه Paste را انتخاب کنید. با این کار، یک کپی از فایل مورد نظرتان در پوشه مقصد ایجاد می شود. (البته اگر در مقصد، ظرفیت خالی کافی وجود داشته باشد).

به همین روش می‌توانید پوشه‌ها را هم کپی کنید.

نکته...

با این روش نمی‌توانید فایل یا پوشه‌ای را از هارددیسک به CD کپی کنید. روش کپی بر روی CD را در آینده توضیح خواهیم داد.

منتقل کردن فایل‌ها

منتقل کردن فایل ها بسیار شبیه به کپی کردن فایل ها است. با این تفاوت که در عمل کپی کردن، یک نسخه از فایل در مقصد باقی می ماند و یک نسخه نیز در مبدا ایجاد می‌شود ولی در عمل منتقل کردن، فایل کاملا از مبدا حذف شده و به مقصد منتقل می شود. عمل منتقل کردن نیز شبیه به کپی است. برای این منظور پس از انتخاب فایل مبدا، در منوی راست کلیک، بجای گزینه Copy باید گزینه Cut را انتخاب کنید.

نکته...
۱- با این روش شما نمی‌توانید فایلی را از CD به هارددیسک یا بالعکس منتقل کنید. ۲- با این روش می‌توانید پوشه‌ها را هم منتقل کنید.

حذف فایل‌ها

ممکن است فایلی را اشتباها در جائی کپی کنید و بعد بخواهید آن را حذف کنید. یا این که دیگر به فایلی نیاز ندارید و می خواهید آن را پاک کنید. این کار بسیار ساده است. کافی است فایل را انتخاب کنید و بر روی آن کلیک راست کنید. سپس از منو گزینه Delete را انتخاب کنید، یا این که دکمه Delete را در صفحه کلید فشار دهید. از شما پرسیده می شود که آیا مطمئن هستید؟ دکمه Yes را انتخاب کنید. با این کار فایل مورد نظرتان حذف می‌شود.

نکته...
۱- حذف کردن یا پاک کردن فایل‌ها عمل خطرناکی است. مواظب باشید که فایلی را اشتباها پاک نکنید ۲- از این روش برای حذف پوشه‌ها هم می‌توانید استفاده کنید ولی درایوها را نمی‌توانید حذف کنید.

بازیابی فایل‌های حذف شده

اگر فایلی را اشتباها پاک کردید، می توانید بلافاصله آن را باز گردانید. برای این کار ابتدا همه پنجره ها را کمینه کنید. اکنون در Desktop روی نشان سطل زباله یا Recycle Bin دوبار کلیک کنید. پنجره Recycle Bin باز می شود. فایلی را که پاک کرده اید در اینجا پیدا کنید. روی آن راست کلیک کنید و از منو، گزینه Restore را انتخاب کنید. فایل به محل قبلی خود باز می گردد.

ایجاد پوشه جدید

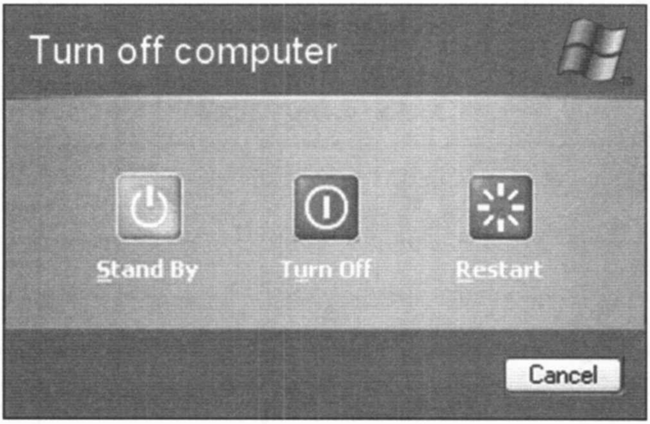
گاهی اوقات لازم است برای دسته‌بندی فایل‌ها، پوشه های بیشتری داشته باشید. می توانید به سادگی روی هریک از درایو های هارددیسک یا فلاپی دیسک، یا درون هریک از پوشه ها، یک پوشه جدید ایجاد کنید. برای این کار در یک جای خالی کلیک راست کنید. از منو گزینه New و سپس گزینه Folder را انتخاب کنید. با این کار یک پوشه جدید ایجاد می شود.

نکته...

دقت کنید که شما در حالت عادی نمی‌توانید روی CD پوشه‌ای ایجاد کنید یا هر تغییر دیگری بدهید.

خاموش کردن کامپیوتر

برای روشن کردن کامپیوتر کافی بود که دکمه Power را روی کیس فشار دهیم. ولی برای خاموش کردن کامپیوتر باید روندی را انجام دهیم که Shut Down نام دارد. برای خاموش کردن کامپیوتر، از منوی Start گزینه Turn off computer را انتخاب کنید. سپس در کادر جدیدی که ظاهر می شود، روی دکمه Turn Off کلیک کنید. پس از چند ثانیه کامپیوتر خاموش می شود.

راه‌اندازی مجدد

راه‌اندازی مجدد یا Restart به معنی خاموش و روشن کردن سریع کامپیوتر است. در نصب بعضی از برنامه ها، لازم است کامپیوتر مجددا راه‌اندازی شود تا روند نصب کامل شود. همچنین گاهی کامپیوتر دچار اشکال شده و درست کار نمی‌کند. در این شرایط راه‌اندازی مجدد ممکن است مشکل شما را رفع کند. این عمل به دو صورت انجام می گیرد، نرم‌افزاری و سخت‌افزاری. برای راه‌اندازی مجدد نرم‌افزاری به این صورت عمل کنید، از منوی Start گزینه

Turn off computer را انتخاب کنید. سپس در کادری که ظاهر می‌شود، روی دکمه Restart کلیک کنید. پس از چند ثانیه کامپیوتر Restart می‌شود. برای Restart سخت افزاری نیز کافی است دکمه Reset را که معمولا کنار دکمه Power قرار دارد فشار دهید.

نکته...

حتی الامکان سعی کنید از راه‌اندازی مجدد نرم‌افزاری استفاده کنید. با فشار دادن دکمهReset ممکن است اطلاعات ذخیره نشده شما از بین بروند.

توصیه‌های ایمنی

همانطور که در مقدمه هم گفتیم، برای آشنائی با کامپیوتر، نباید از خراب شدن آن بترسید. ولی این به آن معنا نیست که هرکاری را می توان انجام داد. گاهی حذف یک فایل ممکن است کامپیوتر شما را کاملا از کار بیاندازد و زمان زیادی برای رفع آن مشکل تلف شود. در اینجا چند اصل مهم را ذکر می کنیم که اگر آنها را رعایت کنید، کامپیوترتان کمتر دچار مشکل می شود.

۱- فایل‌هائی را که نمی‌شناسید حذف نکنید. وجود بعضی از فایل‌ها برای سیستم عامل حیاتی است و با حذف آنها ممکن است ویندوز از کار بیافتد. همچنین ممکن است آن فایل شامل اطلاعات مهمی باشد و حذف آن قابل جبران نباشد.

۲- هر فایلی را در کامپیوترتان کپی نکنید. علاوه بر این که وجود فایل‌های زیاد باعث کندی کامپیوترتان می‌شود، ممکن است با کپی فایل‌های آلوده به ویروس، به کامپیوتر خود آسیب بزنید. در مورد ویروس‌ها و خطرات آنها در بخش‌های آینده توضیح خواهیم داد.

۳- در درایوی که ویندوز نصب شده کار نکنید. معمولا ویندوز در درایو :C نصب می شود. اگر می خواهید کار با کامپیوتر را تمرین کنید، بهتر است در درایوهای دیگر تمرین کنید. حتی‌الامکان تا وقتی که به کامپیوتر آشنا نشده‌اید وارد پوشه Windows نشوید. زیرا یک عمل اشتباه در اینجا ممکن است باعث خرابی ویندوزتان شود.

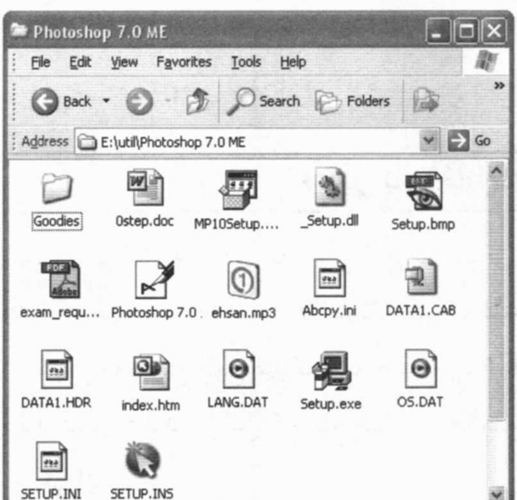
۴- کامپیوترتان را با دکمه Power خاموش نکنید. همانطور که قبلا گفتیم برای این کار، عمل Shut Down را انجام دهید.

فصل دوم
مدیریت کامپیوتر

خوب فکر می‌کنم با مقدمات کار آشنا شدید. حالا بهتر است کمی جلوتر برویم و کارهای تخصصی‌تری انجام دهیم. در این فصل بیشتر کارهائی که دانستن آنها برای مدیریت ویندوز لازم است را فرا خواهید گرفت .

انواع فایل‌ها

قبل از شروع کارهای عملی این فصل بهتر است کمی بیشتر با مفهوم فایل ها آشنا شویم. زیرا فایل ها محتوای اصلی کامپیوتر را تشکیل می دهند. همه عملکرد های کامپیوتر مستلزم اجرای چند فایل است. وقتی شما دارید موسیقی گوش می دهید، در واقع یک فایل صوتی در حال اجرا است. برای دیدن یک عکس باید یک فایل تصویری را اجرا کنید. حالا ببینیم فایل موسیقی چه تفاوتی با فایل تصویری دارد. چطور باید بفهمیم که هر فایل چه محتویاتی درون خود دارد؟ بیائید نگاهی به چند فایل بیاندازیم.

در تصویر مقابل چند پوشه و تعداد زیادی فایل دیده می‌شوند. همانطور که می‌بینید شکل ظاهری فایل‌ها متفاوت است. به تصویر هر فایل نشان یا (Icon) می‌گوئیم.

یکی از عوامل شناسائی فایل ها نشان آنهاست. مثلا فایلی که نشان را دارد به احتمال زیاد یک فایل متنی است. هرچه بیشتر با کامپیوتر ها کار کنید، بیشتر با نشان ها آشنا می شوید. ولی نشان ها نمی توانند دقیقا نوع فایل را مشخص کنند. همچنین ممکن است با نصب یک برنامه جدید، نشان های بعضی از فایل ها تغییر کند. پس برای شناسائی فایل ها به مشخصه قوی‌تری نیاز داریم. این مشخصه نام آنهاست. اگر دقت کرده باشید متوجه شده‌اید که نام فایل ها از دو بخش تشکیل شده است. مثلا song.mp3 یا readme.txt این دو قسمت با یک نقطه از هم جدا می شوند. قسمت سمت چپ نقطه نام فایل و قسمت سمت راست نقطه پسوند فایل است. چیزی که برای ما اهمیت دارد همین پسوند است. در واقع پسوند فایل که معمولا از سه حرف تشکیل شده مشخص کننده نوع فایل است. مثلا پسوند txt. نشان دهنده یک فایل متنی است (txt. مخفف text می باشد) یا پسوند exe. مشخص می کند که این فایل یک فایل اجرائی (Executable) است. اگر فایلی پسوند نداشته باشد توسط کامپیوتر شناسائی نخواهد شد. برای کسب اطلاعات بیشتر در مورد پسوند فایل ها به ضمیمه رجوع کنید.

تغییر نام فایل‌ها

شما می توانید به راحتی نام فایل یا پوشه دلخواهتان را تغییر دهید. برای این کار یک بار روی فایل مورد نظرتان کلیک کنید تا انتخاب شود. سپس یک بار دیگر روی نام فایل کلیک کنید یا دکمه F2 را روی صفحه کلید فشار دهید. با این کار نام فایل به حالت انتخاب شده در می آید.

حالا شما می توانید نام دلخواهتان را بجای نام قبلی تایپ کنید. در پایان کار دکمه Enter را بزنید. به همین روش می توانید نام پوشه ها را هم تغییر دهید.

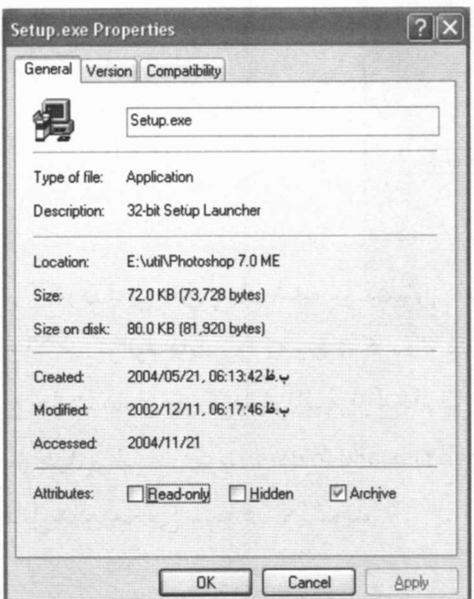
نکته...

۱- دقت کنید که فقط نام فایل را تغییر دهید نه پسوند آن را، وگرنه فایل غیر قابل اجرا می‌شود.

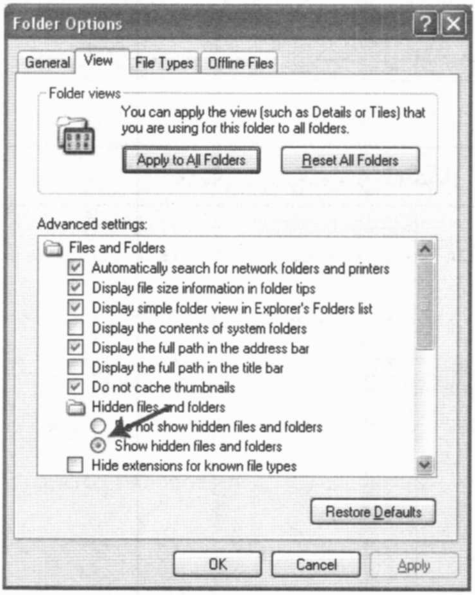
۲- اگر در تغییر نام فایل‌ها یا در حذف و جابجائی آنها اشتباهی انجام دادید، کافی است که در بالای پنجره دکمه Undo را کلیک کنید یا از منوی Edit گزینه Undo را انتخاب کنید.

مخفی کردن و آشکار کردن فایل‌ها

شما می توانید فایل ها و پوشه های دلخواهتان را مخفی کنید تا دیگران نتوانند آنها را ببینند. برای این کار کافی است که روی فایل و پوشه مورد نظرتان راست کلیک کنید و از منو، آخرین گزینه یعنی Properties را انتخاب کنید. کادر Properties باز می شود. در قسمت پائین این کادر گزینه‌ای بنام Hiddenدیده می شود. روی مربع کنار این گزینه کلیک کنید تا فعال شود. سپس دکمه Ok را کلیک کنید. با این کار فایل یا پوشه شما مخفی می شود.

برای این که یک فایل مخفی شده را به حالت عادی درآورید، کافی است که در کادر Properties گزینه Hidden را غیر فعال کنید. البته وقتی که فایل مخفی باشد نمی‌توانید روی آن راست کلیک کنید. اول باید کاری کنید که کامپیوترتان فایل های مخفی را نشان دهد. برای این کار روی گزینه Tools در بالای صفحه کلیک کنید و از منوئی که باز می شود، گزینه Folder Option را انتخاب کنید.

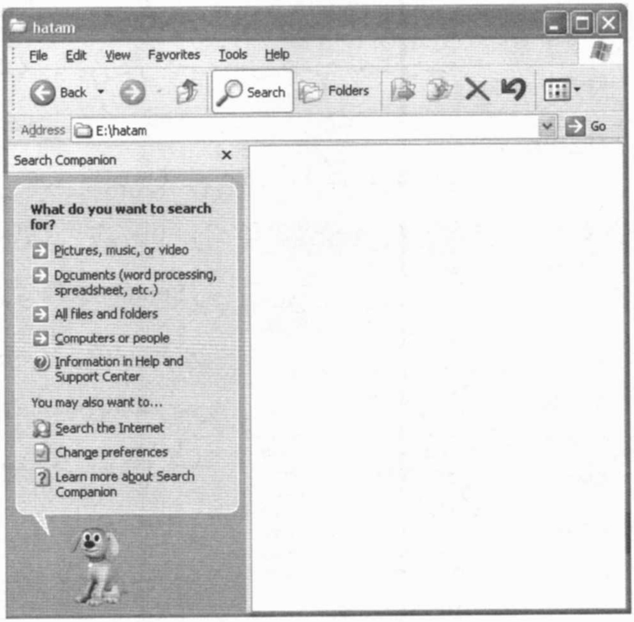

کادر Folder Options باز می شود. در قسمت بالای کادر روی دکمه View کلیک کنید. حالا در پائین صفحه، مطابق تصویر مقابل، گزینه hidden files and folders Show را فعال کنید. سپس Ok را کلیک کنید.

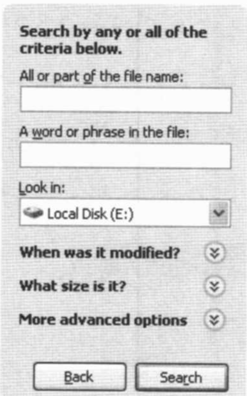
اکنون فایل های پنهان شده نیز نمایش داده می‌شوند (البته کمی کمرنگ‌تر) حالا می توانید فایلی را که پنهان کرده بودید به روشی که قبلا گفتیم دوباره به حالت عادی باز گردانید. (پس از انجام این کار، دوبار کادر Folder Options را باز کنید و این بار گزینه Do not show hidden files and folders را فعال کنید تا فایل های مخفی شما دیده نشوند.

جستجو

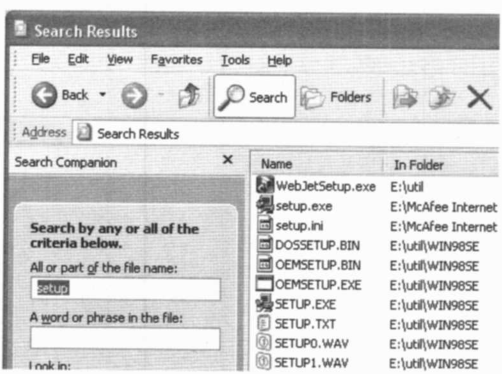
حتی اگر فایل های خود را کاملا دسته بندی و مرتب کرده باشید، ممکن است محل ذخیره کردن فایلی را فراموش کنید و برای پیدا کردن آن وقت و انرژی زیادی را صرف کنید. یا ممکن است در کامپیوتر دوستتان یا CD که کسی به شما داده است دنبال فایل خاصی بگردید. در این صورت اگر بخواهید تک تک پوشه ها را بررسی کنید، زمان بسیار زیادی صرف می شود و ممکن است در پایان هم به نتیجه نرسید. برای پیدا کردن فایل ها راه بسیار موثر و ساده‌ای وجود دارد و آن استفاده از ابزار جستجو یا Search ویندوز است. برای اجرای ابزار جستجو منوی Start را باز کرده و در سمت راست این منو گزینه Search را انتخاب کنید. کادر Search ظاهر می شود. در سمت چپ این پنجره چندین گزینه می بینید.

اگر گزینه Picture ,music and video را انتخاب کنید، عمل جستجو فقط در میان عکس ها،فیلم ها و موزیک ها انجام خواهد شد. انتخاب گزینه Documents باعث خواهد شد که کامپیوتر به دنبال فایل های متنی بگردد. گزینه All files and folders که پرکاربردترین گزینه است به این معنا است که شما می‌خواهید میان همه پوشه‌ها و همه فایل‌ها جستجو کنید. گزینه‌های بعدی در اینجا بررسی نمی‌شوند. زیرا برای جستجو در شبکه و اینترنت هستند. فرض کنید که شما دنبال فایلی می گردید که قبلا روی کامپیوترتان کپی کرده‌اید و اکنون جای آن را فراموش کرده‌اید. طبیعی است که اگر فایل شما موزیک، فیلم یا عکس بوده گزینه اول و اگر فایل متنی بوده گزینه دوم را باید انتخاب کنید. ولی اگر هیچ یک از اینها نیست یا اصلا نمی دانید چه نوع فایلی بوده، گزینه All files and folders را انتخاب کنید. با این کار گزینه های کادر سمت چپ تغییر می کند.

فرض کنید فایلی با نام setup را گم کرده‌اید.

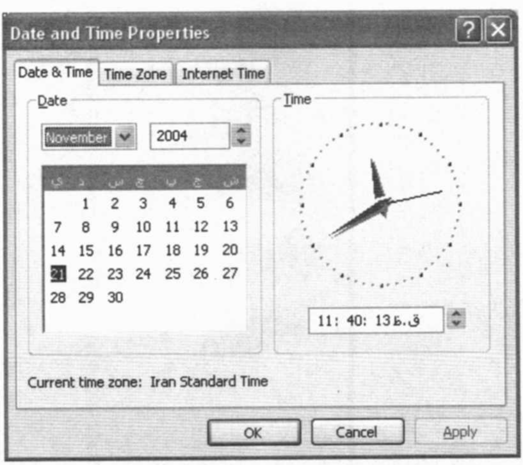

در کادر بالائی نام فایل را وارد کنید و دکمه Search را کلیک کنید. اگر فایلی با این نام وجود داشته باشد، پس از مدتی پیدا می شود و شما می توانید آن را در قسمت سمت راست پنجره ببینید.

اگر در کامپیوتر شما چند فایل با این نام وجود داشته باشند، همه آنها یافته و نمایش داده می‌شوند. همچنین اگر نام کامل فایل را به یاد ندارید، می‌توانید بخشی از نام آن را که به یاد دارید وارد کنید. باز هم همه فایل‌هائی که آن حروف در نامشان وجود داشته باشند یافت می‌شوند.

تنظیم ساعت سیستم

اگر به قسمت پائین صفحه دقت کرده باشید، در سمت راست یک ساعت دیده می‌شود که اگر درست تنظیم شده باشد ساعت کنونی را نشان می‌دهد. روی آن دوبار کلیک کنید. پنجره Date and Time Properties باز می‌شود. اینجا ساعت و تاریخ کنونی سیستم به شما نشان داده می‌شود. شما می‌توانید علاوه بر دیدن ساعت و تاریخ، آنها را تنظیم کنید.

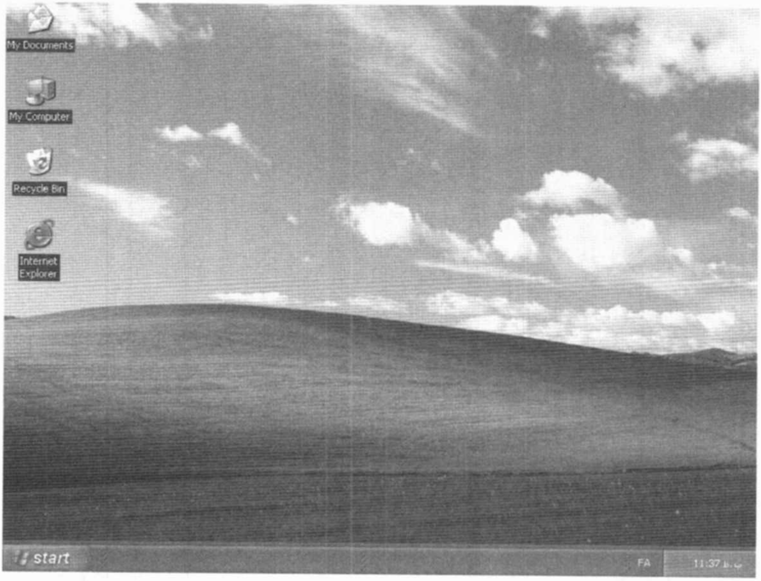

با کلیک روی فلش کوچکی که در کنار نام ماه جاری است، می‌توانید ماه صحیح را انتخاب کنید. البته تاریخ ویندوز XP میلادی است. در کنار

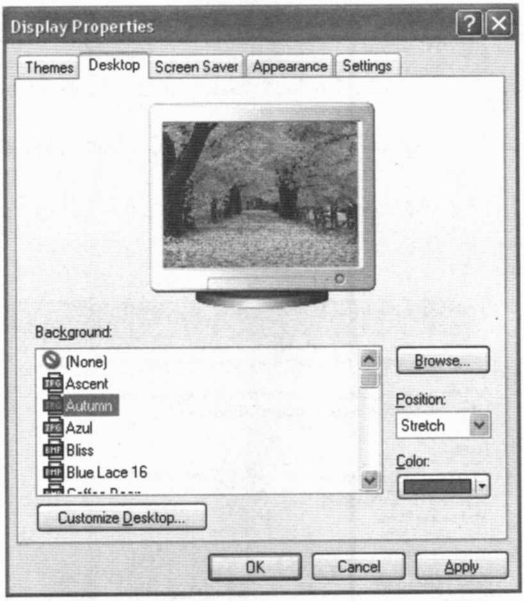
عدد سال نیز دو فلش به سمت بالا و پائین وجود دارد که با کلیک روی فلش بالائی، این عدد افزایش پیدا می کند و فلش پائینی هم آن را کاهش می دهد. ساعت را نیز به همین روش می توانید تنظیم کنید. برای تنظیم ساعت، دقیقه یا ثانیه ابتدا روی هریک از آنها کلیک کنید و سپس به کمک فلش ها آنها را تنظیم کنید. در پایان دکمه Ok را کلیک کنید.

تغییر تصویر زمینه

تصویر زمینه ویندوز عکسی است که در Desktop نمایش داده می شود. شما می توانید این عکس را تغییر دهید و هر عکسی را که دوست دارید بجای آن بگذارید. یا این که اگر ترجیح می‌دهید زمینه ساده‌ای داشته باشید، تصویر زمینه را حذف کنید .

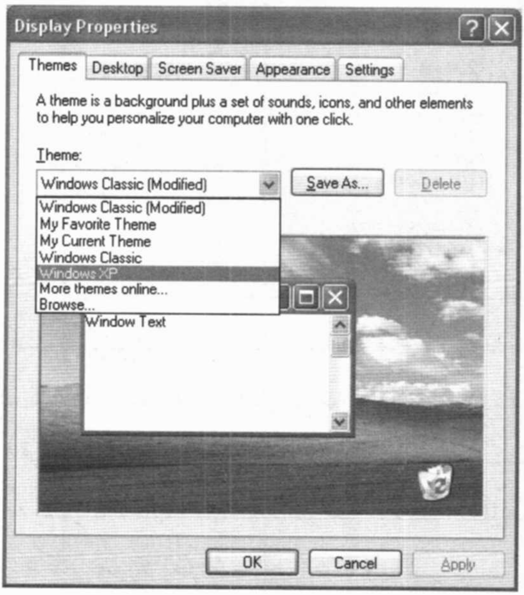
برای تغییر دادن این تصویر ابتدا در یک جای خالی در Desktop کلیک راست کنید، از منو، گزینه Properties را انتخاب کنید. کادر Display Properties ظاهر می‌شود. در بالای صفحه روی گزینه Desktop کلیک کنید. اکنون در کادر Background تعداد زیادی فایل تصویری دیده می‌شود. با کلیک روی هر فایل می‌توانید پیش نمایش آن را در بالای صفحه ببینید. پس از انتخاب تصویر، دکمه Ok را انتخاب کنید.

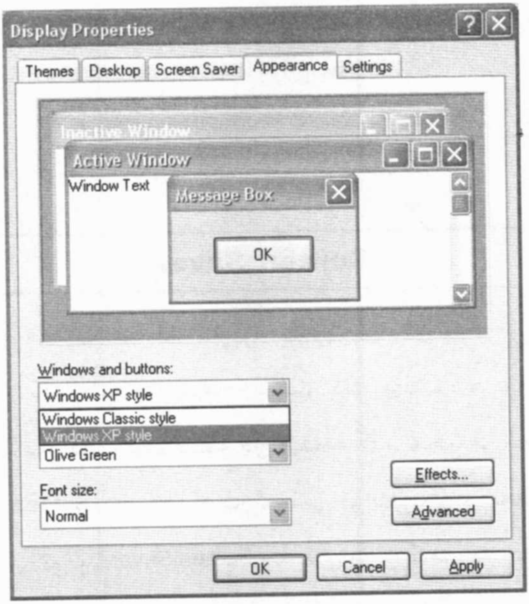
اگر می‌خواهید تصویر دیگری غیر از تصاویر موجود را انتخاب کنید، دکمه Browse را کلیک کنید. در صفحه‌ای که باز می‌شود، به آدرسی که فایل تصویری مورد نظرتان را قرار داده‌اید، بروید و آن را انتخاب کنید. سپس دکمه Open را کلیک کنید. به کادر Display Properties باز می‌گردید. اینجا هم Ok را کلیک کنید. با این کار عکس مورد نظر شما در زمینه ویندوز به نمایش در می‌آید.

تغییر ظاهر ویندوز

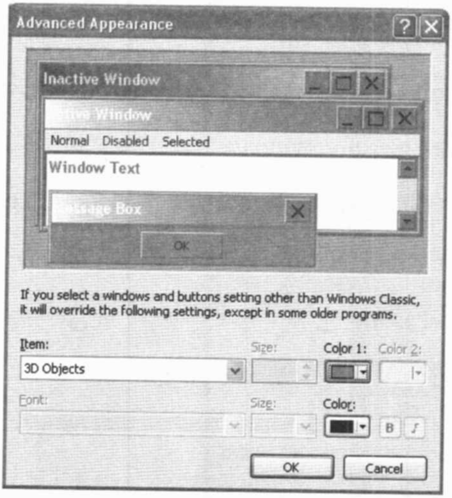
یک تم (Theme) در ویندوز در واقع طرح کلی شکل و شمایل صفحات است. مثلا رنگ پنجره‌ها، سایز نوشته‌ها، رنگ کادرها و فونت متن‌ها همه توسط تم‌ها مشخص می‌شوند. شما می‌توانید تم ویندوز را عوض کنید یا تم‌های موجود را بر حسب سلیقه خود تغییر دهید. در یک جای خالی در Desktop کلیک راست کنید و از منو گزینه Properties را انتخاب کنید. می بینید که در بالای صفحه گزینه Themes فعال است. حالا روی فلش پائین رو در کنار گزینه Theme کلیک کنید. اینجا شما چند انتخاب دارید. انتخاب‌های اصلی Windows xp و Windows Classic هستند. هر یک از آنها را که انتخاب کنید، پیش نمایشی از آن در کادر پائینی دیده می‌شود. پس از انتخاب Ok را کلیک کنید.

بخش دیگری که در آنجا می توانید ظاهر ویندوز را تغییر دهید Appearance است. با کلیک روی دکمه Appearance در بالای صفحه می‌توانید به این بخش بروید. منوی Windows and Buttons را باز کنید. اینجا دو گزینه دارید: Windows xp و Windows Classic با انتخاب هر یک، تغییرات ظاهری ویندوز را در کادر بالائی می بینید. در منوی Color Scheme نیز می‌توانید رنگ‌بندی های مختلفی را انتخاب کنید. برای اعمال تغییرات دکمه Ok را کلیک کنید.

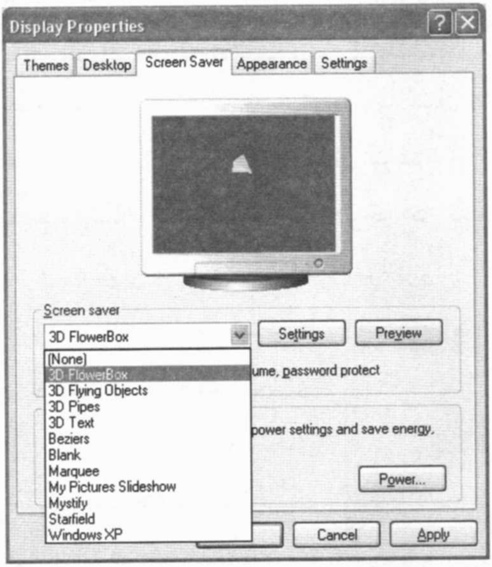
حتی اگر بخواهید می توانید رنگ هر بخش را جداگانه تغییر دهید. برای این کار روی دکمه Advanced کلیک کنید. کادر Advanced Appearance ظاهر می‌شود. در قسمت بالا روی بخش های دلخواهتان کلیک کنید تا انتخاب شوند. سپس در قسمت پائین صفحه می توانید رنگ، فونت و اندازه هریک از بخش ها را تغییر دهید. پس از انجام تغییرات، با کلیک کردن دکمه Ok

به کادر Appearance باز می گردید. اینجا هم دکمه Ok را کلیک کنید تا تغییرات مورد نظرتان اعمال شود.

Screen Saver

Screen Saver یا محافظ صفحه نمایش، تصویر ثابت یا متحرکی است که اگر مدتی با کامپیوتر کار نکنید، در صفحه نمایش داده می‌شود و به محض حرکت دادن ماوس یا فشار دادن یک دکمه در صفحه کلید محو می‌شود. در ویندوز تعدادی Screen Saver وجود دارد که شما می توانید یکی را به دلخواه انتخاب کنید. همچنین می توانید Screen Saver جدیدی روی کامپیوتر خود نصب کنید. برای رفتن به بخش Screen Saver روی یک جای خالی در Desktop کلیک راست کنید و از منو گزینه Properties را انتخاب کنید. کادر Display Properties ظاهر می شود. در قسمت بالای این کادر، روی دکمه Screen saver کلیک کنید. در وسط صفحه، با کلیک روی فلش، منوی Screen Saver را باز کنید. می بینید که تعدادی Screen Saver در این منو وجود دارد . هریک از آنها را که انتخاب کنید، پیش نمایش آن در تصویر مانیتور کوچک بالای صفحه دیده

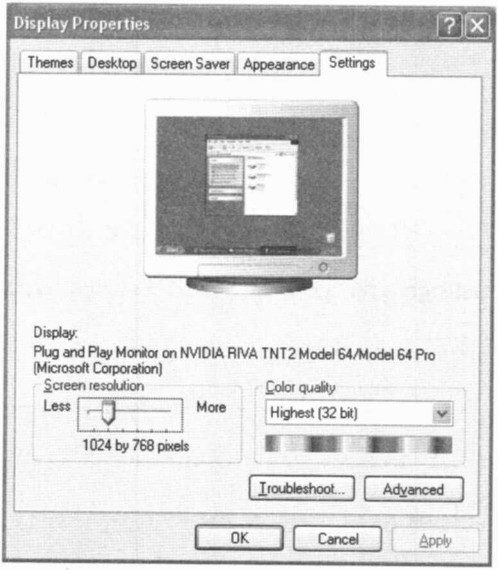

می شود. اگر می خواهید آن را در ابعاد واقعی ببینید، دکمه Preview را کلیک کنید. با تکان دادن ماوس یا زدن یک دکمه در صفحه کلید، به صفحه اصلی باز می گردید.

هریک از Screen Saverها را که انتخاب کنید، تنظیمات خاص خود را دارد. برای تنظیم کردن و تغییر دادن آن، روی دکمه Settings کلیک کنید و در کادر Settings تنظیمات مورد نظرتان را اعمال کنید. در بخش Wait می توانید زمان انتظار برای شروع Screen Saver را مشخص کنید. مثلا فرض کنیم که عدد ۱۵ را در این بخش وارد کرده اید، اکنون اگر ۱۵ دقیقه به ماوس و صفحه کلید دست نزنید، Screen Saver فعال می شود. پس از انجام تغییرات، دکمه ok را کلیک کنید. نکته جالبی که در این بخش وجود دارد این است که شما می توانید خودتان با استفاده از عکس های دلخواهتان، یک Screen Saver بسازید. برای این کار ابتدا عکس ها را در آدرس My Documents/My Pictures کپی کنید (My Pictures نام پوشه‌ای است که درون پوشه My Documents قرار دارد). سپس از منوی Screen Saver گزینه My Pictures Slide Show را انتخاب کنید. با این کار، تصویرهای موجود در پوشه My Pictures یکی بعد از دیگری و با جلوه‌های زیبا به نمایش در می آیند. می توانید در بخش Settings روش نمایش دادن عکس ها را به دلخواه خود تنظیم کنید.

تنظیم دقت تصویر

تصویری که در صفحه مانیتور شما نشان داده می‌شود، متشکل از چندین هزار نقطه رنگی است. با قرار گرفتن این نقطه‌های رنگی در کنار هم، تصویر تشکیل می‌شود. حال هرچه این نقطه‌ها بزرگ‌تر و تعداد آنها کمتر باشد، تصویر ما از دقت کمتری برخوردار خواهد بود. شما می‌توانید دقت تصویر یا Resolution کامپیوترتان را به دلخواه تغییر دهید. برای این کار ابتدا روی یک جای خالی در Desktop راست کلیک کنید. سپس از منو گزینه Properties را انتخاب کنید تا کادر Display Properties باز شود. در بالای صفحه روی دکمه Settings کلیک کنید.

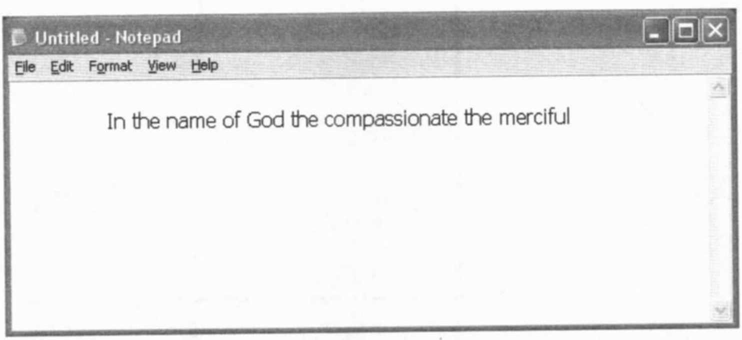

در سمت چپ، در بخش Screen Resolution یک دکمه پیمایشی وجود دارد. هرچه این دکمه را به سمت راست بکشید، دقت تصویر شما بیشتر خواهد شد. توجه داشته باشید که هرچه دقت تصویر را بالاتر ببرید، تصاویر کوچک‌تر خواهند شد. برای مانیتورهای ۱۷ اینچ، دقت ۷۶۸×۱۰۲۴ مناسب به نظر می‌رسد. برای دیدن تغییرات باید دکمه Ok را کلیک کنید.

نکته...

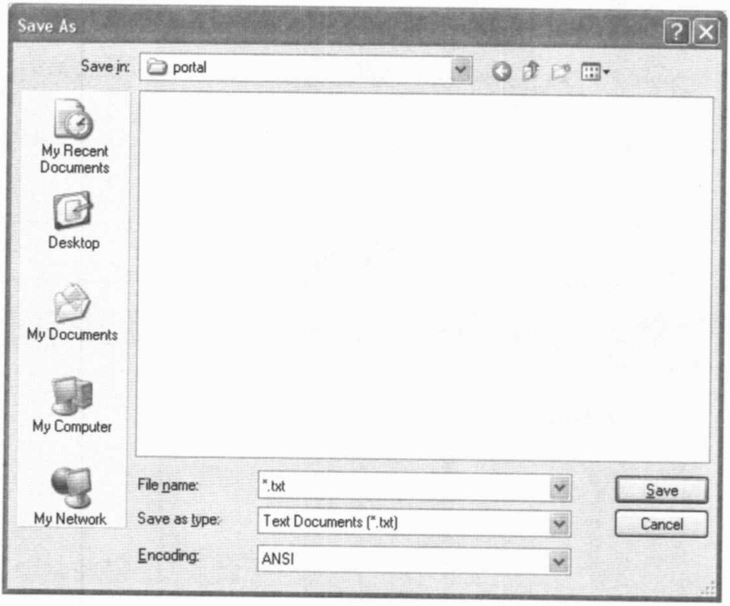
ممکن است کارت گرافیکی شما نتواند دقت‌های بالا را به خوبی پشتیبانی کند و تصویر مانیتور به هم بریزد. به همین دلیل، هنگامی که دقت صفحه را بالا می‌برید، پیامی به شما نشان داده می‌شود مبنی بر این که آیا می‌خواهید تنظیمات جدید را حفظ کنید؟ در این کادر دکمه Yes را کلیک کنید. اگر تصویر به هم ریخت و نتوانستید چیزی ببینید، نگران نباشید. روی چیزی کلیک نکنید. تصویر پس از ۱۵ ثانیه به حالت قبلی خودش باز خواهد گشت.

دفترچه یادداشت

دفتر چه یادداشت یا Notepad یکی از ساده‌ترین و در عین حال پر استفاده‌ترین ابزارهای ویندوز است. همان طور که از اسمش بر می آید، دفترچه یادداشت ابزاری برای نوشتن یادداشت و ذخیره کردن آن بصورت یک فایل متنی است. برای اجرای برنامه، از منوی Start روی گزینه All Programs کلیک کنید تا منوی آن باز شود. سپس روی اولین گزینه Accessories کلیک کنید. در منوی Accessories روی نشان Notepad کلیک کنید. با این کار برنامه Notepad اجرا می‌شود. همینطور که می بینید این برنامه ظاهر ساده‌ای دارد. در صفحه سفید رنگ کلیک کنید و هر متنی که دوست دارید بنویسید.

بعد از نوشتن متن، می توانید آن را ذخیره کنید. برای این کار روی دکمه File در بالای صفحه کلیک کنید تا منوی آن باز شود. از منو سومین گزینه یا Save را انتخاب کنید. کادر جدیدی باز می شود.

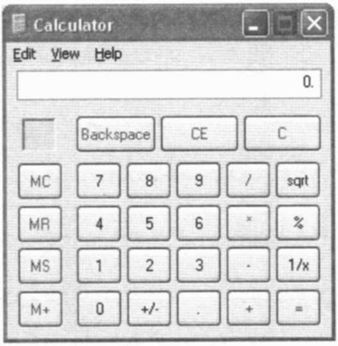
در بخش File name نام دلخواهتان را وارد کنید. می بینید که برای فایل شما پسوند txt. در نظر گرفته شده است. همانطور که قبلا هم گفتیم این پسوند مشخص می کند که نوع فایل شما متنی است. اکنون دکمه Save را کلیک کنید.

نکته...

به آدرسی که در بالای صفحه، در کادر Save in دیده می شود دقت کنید. این آدرسی است که فایل شما در آنجا ذخیره می شود. اگر بعدا بخواهید آن را اجرا کنید، باید ابتدا به این آدرس بروید.

برای باز کردن فایلی که قبلا ذخیره کرده‌اید، از منوی File گزینه Open را انتخاب کنید. به آدرسی که قبلا فایل را ذخیره کرده‌اید بروید. سپس با یک کلیک فایل را انتخاب کنید و دکمه Open را کلیک کنید. البته اگر از طریق My Computer هم به این آدرس بروید و روی فایل دوبار کلیک کنید، فایل باز می‌شود.

ماشین حساب

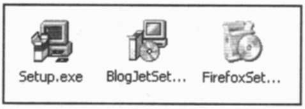

ماشین‌حساب یا Calculator هم یکی از ابزارهای مفید ویندوز است که در این بخش با آن آشنا می‌شویم. برای اجرای برنامه، از منوی Start روی گزینه All Programs کلیک کنید تا منوی آن باز شود. سپس روی اولین گزینه یا Accessories کلیک کنید. در منوی Accessories نشان Calculator را انتخاب کنید.

کارکردن با ماشین‌حساب احتیاج به راهنمائی خاصی ندارد، همه عملکردهای آن شبیه به یک ماشین حساب معمولی است. شما می‌توانید به کمک ماوس یا کلیدهای عددی صفحه کلید از این ماشین حساب استفاده کنید. تنها نکته‌ای که گفتن آن ضروری به نظر می‌رسد این است که شما می‌توانید این ماشین حساب را تبدیل به یک ماشین حساب مهندسی کنید. برای این کار روی دکمه View در بالای پنجره ماشین حساب کلیک کنید. سپس از منو گزینه Scientific را انتخاب کنید.

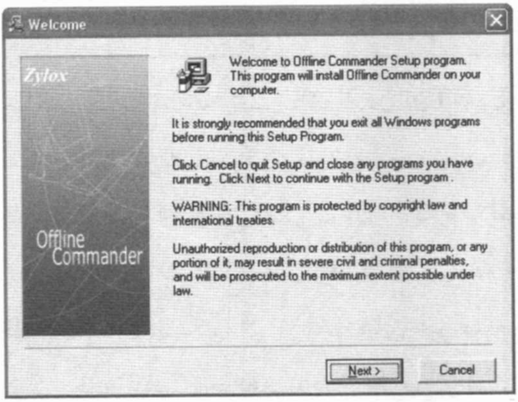
نصب برنامه‌ها

در این بخش می خواهیم به مبحث نصب برنامه ها بپردازیم. اما نصب یک برنامه یعنی چه؟ فرض کنید که شما یک CD بازی از بازار خریده‌اید. آیا با گذاشتن CD درون درایو می توانید به بازی بپردازید؟ در ٪۹۰ موارد جواب منفی است. قبل از این که شما بتوانید بازی یا نرم‌افزار درون CD را اجرا کنید، باید تغییراتی در ویندوز شما ایجاد شود و فایل های مشخصی در پوشه های خاصی قرار گیرند. به انجام این اعمال نصب یا Setup یا Install می‌گوییم. به عبارت دیگر، نصب یک برنامه به معنای کپی شدن چند فایل در جاهای مختلف و ایجاد تغییرات لازم در ویندوز است. حالا ببینیم چگونه می توانیم یک برنامه را نصب کنیم. وقتی پوشه محتوی یک برنامه را باز می کنیم، معمولا چندین فایل دیده می شود. فایلی که ما به دنبال آن هستیم معمولا با نام Install.exe یا Setup.exe مشخص می شود و نشان آن نیز معمولا شبیه یکی از شکل های مقابل است:

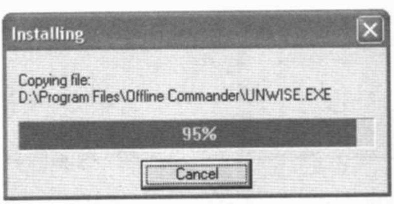

البته در بعضی موارد، نشان یا نام فایل نصب برنامه ممکن است متفاوت باشد. ولی در آن صورت هم پیدا کردن آن زیاد مشکل نخواهد بود. برای شروع عملیات نصب، باید روی فایل Setup.exe دوبار کلیک کنید. با این کار برنامه Setup اجرا می شود و شما صفحه‌ای مانند تصویر صفحه بعد را خواهید دید.

البته همه برنامه های نصب کاملا یکسان نیستند ولی در کلیات بسیار شبیه به هم هستند. برای ادامه کار دکمه Next را کلیک کنید. در صفحه بعد یک موافقت‌نامه به شما نشان داده می شود. باز هم Next را کلیک کنید. در صفحه

بعد، آدرس نصب به شما نشان داده می‌شود. بطور معمول برنامه در آدرس C:\Program Files نصب می‌شود. اگر می‌خواهید این آدرس را تغییر دهید، دکمه Browse را کلیک کنید و آدرس دلخواهتان را مشخص کنید. البته توصیه من این است که آدرس ها و گزینه های پیش فرض را تغییر ندهید. باز هم دکمه Next را کلیک کنید. با این کار روند نصب آغاز می شود.

در پایان نیز دکمه Finish را کلیک کنید تا کار به پایان برسد.

نکته...

ممکن است بعضی از برنامه‌ها در پایان از شما بخواهند که کامپیوتر را مجددا راه‌اندازی کنید. اگر می‌خواهید کارهای دیگری انجام دهید دکمه Cancel یا Restart later را کلیک کنید تا کامپیوتر Restart نشود. در غیر این صورت با کلیک دکمه Restart now کامپیوتر شما Restart خواهد شد.

اکنون برای اجرای برنامه به این صورت عمل کنید: ابتدا منوی Start و سپس منوی All Programs را باز کنید. معمولا برنامه نصب شده در این منو قرار دارد. نشان آن را پیدا کنید و روی آن کلیک کنید. با این کار برنامه اجرا می شود.

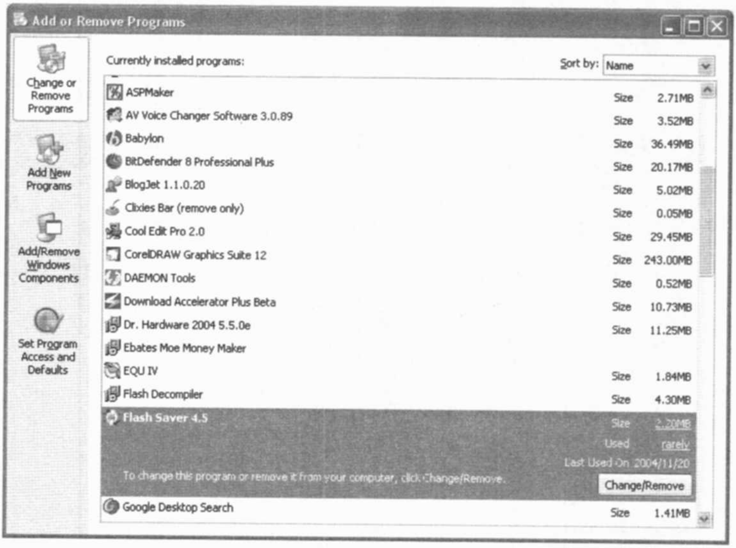
حذف برنامه‌ها

حذف یک برنامه به معنی پاک کردن آن از روی هارددیسک می‌باشد. ممکن است ما پس از نصب یک برنامه، متوجه شویم که آن را اشتباها نصب کرده ایم یا این که پس از مدتی دیگر به آن احتیاج نداشته باشیم. آسان‌ترین کار این است که آن را به همان حال رها کنیم. ولی در این صورت پس از مدتی تمام ظرفیت هارددیسک ما پر از فایل های غیر ضروری می شود و برای فایل های دیگر جای کافی نخواهد بود. از طرفی وجود برنامه های زیاد در کامپیوتر، هم ما را هنگام یافتن یک برنامه سردرگم می کند و هم سرعت کامپیوتر را کم می کند. بنابراین بهتر است برنامه های غیر ضروری را حذف کنیم تا همیشه کامپیوتری سر حال و مرتب داشته باشیم. حالا ببینیم چطور باید این کار را انجام داد احتمالا ساده‌ترین راه این است که پوشه آن برنامه را پیدا کنیم و آن را حذف کنیم. ولی اگر به درس قبل دقت کرده باشید متوجه می‌شوید که این کار صحیح نیست. همانطور که گفتیم، هر برنامه هنگام نصب، فایل های مختلفی را در مکان های مختلفی کپی می کند و تغییراتی را نیز در ویندوز ایجاد می کند. اگر فقط پوشه آن را حذف کنیم، فایل های متفرقه و تغییرات ویندوز بجای می‌مانند و پس از مدتی ما با انبوهی از فایل های به درد نخور مواجه هستیم که هارددیسک را پر کرده اند و ما نیز از وجودشان اطلاع نداریم. ولی اگر از روش صحیح حذف یا Uninstall یک برنامه استفاده کنیم، خود برنامه تمام تغییرات ایجاد شده را به حالت قبل باز می گرداند و همه فایل ها را نیز حذف می کند. حالا ببینیم این کار چطور انجام می‌شود. برای حذف برنامه ها باید ابتدا به مرکز کنترل کامپیوتر یا Control Panel برویم. برای این کار ابتدا منوی Start را باز کنید. گزینه و نشان

Control Panel در سمت راست منو قرار دارد. با کلیک روی این نشان وارد مرکز کنترل کامپیوتر می شوید.

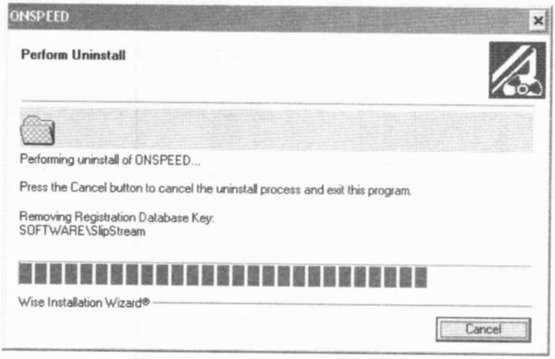

در اینجا نشان های زیادی دیده می شود که هریک برای تنظیم بخشی از کارکردهای کامپیوتر کاربرد دارد. توصیه می کنم که تا وقتی کاملا با کامپیوتر آشنا نشده اید، این بخش را تغییر ندهید. در بالای پنجره، روی نشان Add or Remove Programs دوبار کلیک کنید. اکنون لیستی از تمام برنامه های نصب شده به شما نشان داده می شود. برنامه مورد نظرتان را با یک کلیک انتخاب کنید و روی دکمه Remove در سمت راست آن، کلیک کنید.

ابتدا از شما پرسیده می شود که آیا مطمئنا می خواهید این برنامه را حذف کنید؟ دکمه Yes را کلیک کنید. روند حذف برنامه آغاز می‌شود. ممکن است در طول این روند یکی دوبار برنامه متوقف شود و سوالی از شما بپرسد. دکمه Next یا Yes را کلیک کنید.

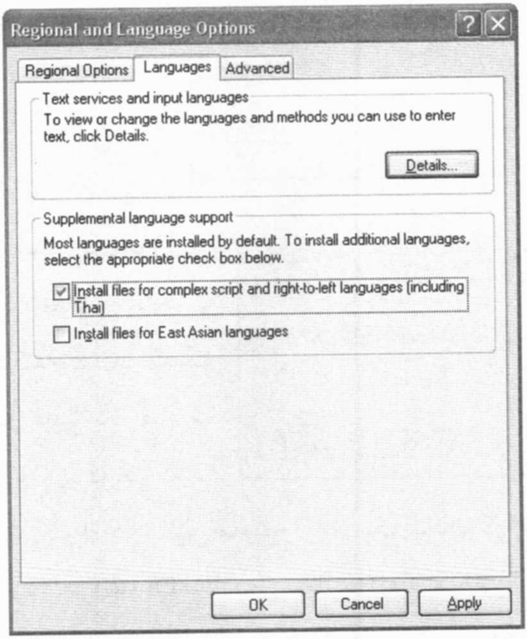
در پایان هم ممکن است لازم باشد که دکمه Finish را کلیک کنید یا کامپیوتر را مجددا راه‌اندازی کنید که البته این حالت کمتر پیش می‌آید.

اکنون می‌توانید با خیال راحت به کار با کامپیوتر خود بپردازید.

فعال کردن زبان فارسی

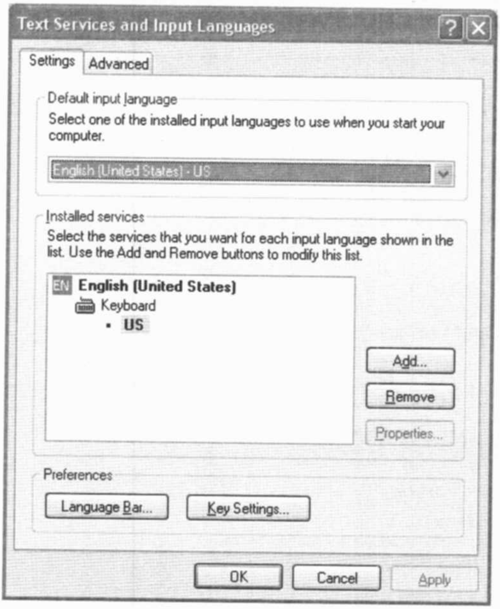
ویندوز XP برخلاف نسخه های قبلی، از زبان فارسی هم پشتیبانی می کند. به این معنا که بدون نصب برنامه جداگانه‌ای، می توانیم در محیط ویندوز فارسی بنویسیم. البته این ویژگی بطور پیش فرض فعال نشده است و باید خودمان آن را فعال کنیم. برای فعال کردن زبان فارسی ویندوز، ابتدا به Control Panel بروید. اینجا روی نشان Regional and Language Options دوبار کلیک کنید. کادر جدیدی باز می‌شود. در بالای این کادر، روی دکمه Languages کلیک کنید.

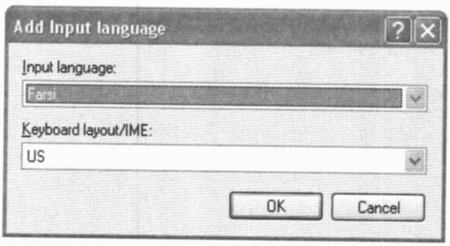
ابتدا CD ویندوز را درون درایو قرار دهید. در وسط این کادر دو گزینه وجود دارد. گزینه Install files for complex script and right to left languages را فعال کنید (مربع کنار آن را تیک بزنید). سپس دکمه Apply در پائین کادر را کلیک کنید. در

اینجا یک سری اطلاعات از روی CD ویندوز به کامپیوتر منتقل می‌شود. پس از این کار دکمه Details را در بالای کادر کلیک کنید. کادر جدیدی باز خواهد شد.

اینجا دکمه Add را کلیک کنید. کادر جدیدی باز می‌شود.

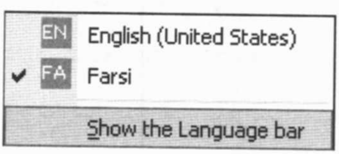

اینجا باید لیست زبان ها را باز کنید و گزینه Farsi را انتخاب کنید. سپس دکمه ok را کلیک کنید تا به کادر قبلی باز گردید. اینجا نیز دکمه Ok را کلیک کنید.

کار تمام است. اکنون در پائین مانیتور باید یک نشان کوچک در سمت راست دیده شود. حروف En نشان می دهد که زبان کنونی انگلیسی است. برای انتخاب زبان فارسی، روی آن کلیک کنید. منوی کوچکی باز می شود.

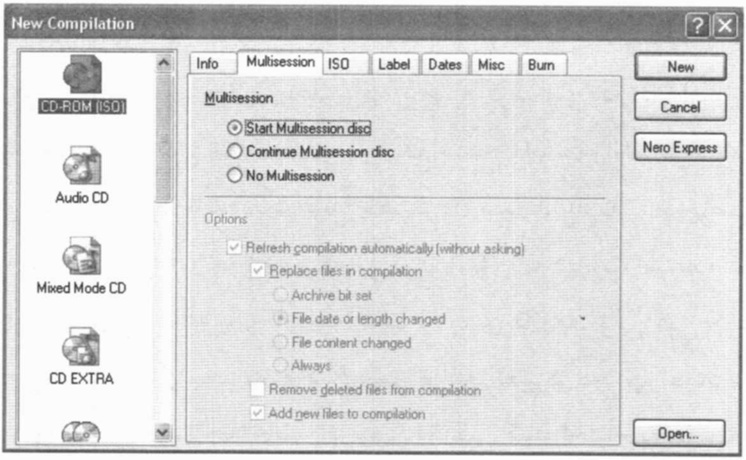
اینجا زبان فارسی را انتخاب کنید. برای فعال کردن زبان انگلیسی هم به همین صورت عمل کنید.

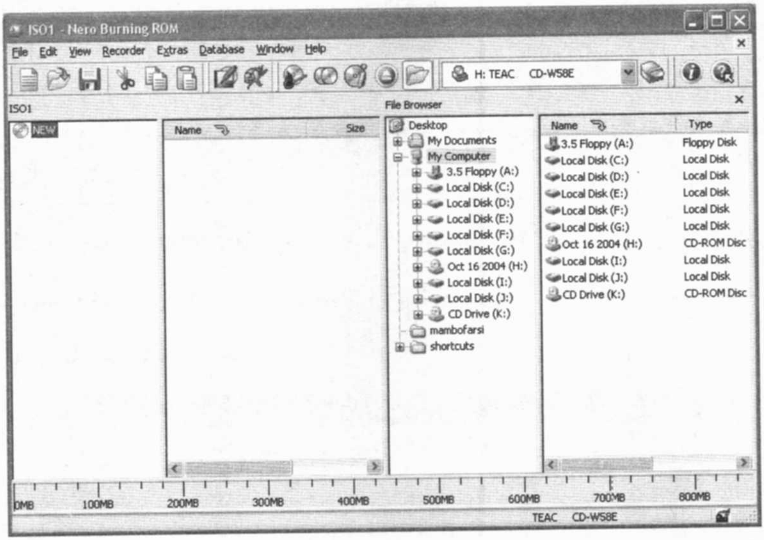
ذخیره اطلاعات روی CD

قبلا روش کپی اطلاعات از CD به هارددیسک را بررسی کردیم. اگر به یاد داشته باشید، گفتیم که روش کپی اطلاعات از هارددیسک به CD متفاوت است. اکنون می خواهیم روش کپی اطلاعات از هارددیسک به CD را بررسی کنیم. بهتر است ابتدا کمی با ساختار CD آشنا شویم تا دلیل این تفاوت را بدانیم. روش ذخیره اطلاعات بر روی CD بکلی با روش ذخیره بر روی هارددیسک و فلاپی تفاوت دارد. اطلاعات بر روی هارددیسک به صورت مغناطیسی ذخیره می‌شوند. به همین دلیل می‌توان این اطلاعات را بارها پاک کرد و اطلاعات جدید بجای آنها ذخیره کرد. ولی در CD اطلاعات توسط اشعه لیزر کپی می‌شوند و در واقع سطح CD سوزانده می‌شود. به همین دلیل این اطلاعات دیگر قابل پاک کردن نیستند. (البته نوع خاصی از CD به نام Rewritable وجود دارد که می‌توان آنها را به دفعات استفاده کرد). در واقع پس از این که یک بار اطلاعات را روی CD معمولی کپی کردید، فقط می‌توانید آنها را بخوانید و دیگر نمی‌توانید تغییری در آنها ایجاد کنید. شما برای این که بتوانید اطلاعات را بر روی CD کپی کنید، احتیاج به سخت‌افزار خاصی بنام CD Writer دارید. ظاهر این ابزار کاملا شبیه درایو های معمولی CD است. ولی درایو های معمولی نمی‌توانند چیزی روی CD کپی کنند و فقط قادر به خواندن اطلاعات از روی آن هستند. مشخصه اکثر cd writerها این است که روی آنها سه عدد نوشته شده است. مثلا (۵۲ × ۱۰ × ۴۰). علاوه بر آن شما به چند CD خام هم احتیاج دارید. در اینجا ما روش کپی کردن اطلاعات بر روی CDهای خام را بررسی می‌کنیم. روش کار در مورد CDهای Rewritable نیز دقیقا به همین صورت است. با این تفاوت که در هر بار، ابتدا

باید اطلاعات قبلی را از روی آن پاک کنید. برای کپی اطلاعات روی CD نرم‌افزار های زیادی وجود دارد که کار آنها تا حدود زیادی شبیه به یکدیگر است. ما از نرم‌افزار Nero Burning Rom استفاده می کنیم که از بقیه معروف‌تر است و کاربرد آن نیز آسان‌تر است. اگر CD Writer دارید، احتمالا برنامه Nero هم روی کامپیوتر شما نصب شده است. در غیر این صورت یک نسخه از آن را تهیه و نصب کنید. پس از نصب، از طریق منوی Start، برنامه را اجرا کنید. اولین صفحه‌ای که می بینید به این شکل خواهد بود:

در نوار سمت چپ، گزینه بالائی یا -[CD-ROM [ISO- را انتخاب کنید. در وسط صفحه هم سه گزینه دیده می شود، گزینه بالائی یا Start Multisession disk را انتخاب کنید. سپس دکمه New را در سمت راست کلیک کنید. وارد صفحه اصلی برنامه می شوید.

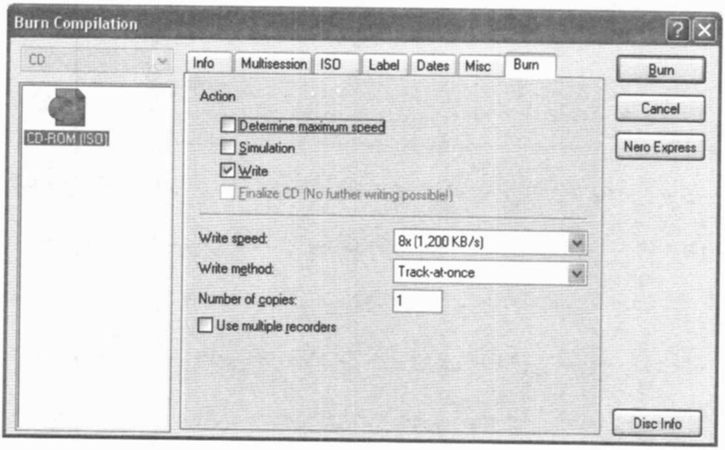

همینطور که می‌بینید، این برنامه چهار پنجره اصلی دارد. پنجره‌های سمت راست، محتویات کامپیوتر شما را نشان می‌دهند پنجره اول پوشه‌ها و درایوها را و پنجره دوم فایل‌ها را نشان می‌دهد. دو پنجره سمت چپ که اکنون خالی هستند محل فایل‌هائی هستند که باید روی CD کپی شوند. در پنجره‌های سمت راست، فایل‌هائی را که می‌خواهید کپی کنید پیدا کنید. سپس با دکمه ماوس روی آنها کلیک کنید و آنها را به پنجره سمت چپ بکشید (یکی یکی روی آنها کلیک کنید و در حالی که دکمه ماوس را پائین نگه داشته‌اید، آنها را روی پنجره‌های سمت چپ بکشید و سپس دکمه ماوس را رها کنید. روی هر یک از دو پنجره سمت چپ که دکمه ماوی را رها کنید، این عمل انجام می‌شود). به همین روش همه فایل های مورد نظرتان را منتقل کنید.

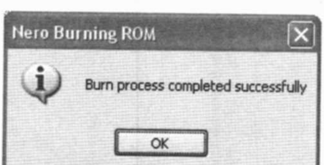
نکته...

در قسمت پائین، نوار آبی رنگی وجود دارد که حجم اطلاعات انتخاب شده را نشان می‌دهد. دقت کنید که این حجم از ظرفیت CD خام بیشتر نشود. ظرفیت CD معمولا روی آن نوشته شده است.

اکنون منوی Recorder را در بالای صفحه باز کنید و از منو گزینه Burn Compilation را انتخاب کنید. یا این که روی دکمه کلیک کنید. صفحه جدیدی باز می‌شود.

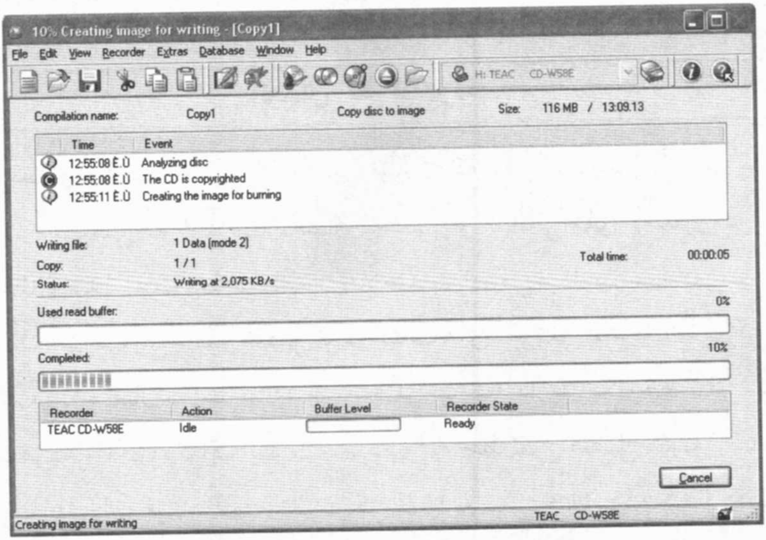
گزینه های این صفحه را تغییر ندهید. روی دکمه Burn در بالای صفحه کلیک کنید. روند ذخیره سازی اطلاعات شروع می‌شود. پس از چند دقیقه پیامی مبنی بر اتمام کار دریافت می‌کنید.

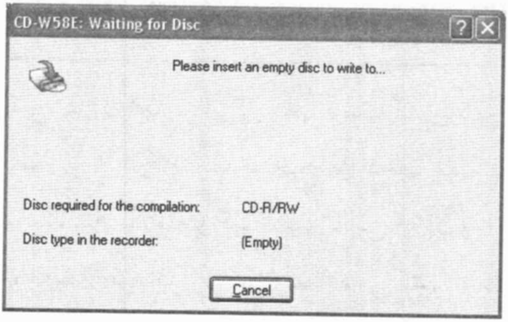

دکمه Ok را کلیک کنید. سپس در صفحه اصلی نیز دکمه Discard را کلیک کنید. اکنون کار به پایان رسیده است.

کپی CD

کپی کردن CD نیز از کارهائی است که زیاد برای کامپیوتردارها پیش می آید. بسیاری از اوقات ما ترجیح می دهیم فیلم یا نرم‌افزار مورد نظرتان را از دوستانمان گرفته و کپی کنیم تا این که آن را از بازار بخریم. برای کپی کردن CD هم از نرم‌افزار Nero استفاده می کنیم. ممکن است شما یک درایو CD و یک CD Writer جداگانه در کامپیوتر خود داشته باشید. ولی از آنجا که اکثر کامپیوترها فقط یک CD Writer دارند، من روشی را ارائه می دهم که هر دو گروه بتوانند انجام دهند (البته اگر دو درایو جداگانه هم دارید، بهتر است از این روش استفاده کنید، زیرا احتمال سوختن CD در این روش کمتر است). برنامه Nero Burning Rom را اجرا کنید. CD مبدا را درون درایو قرار دهید. این بار در صفحه اول، در سمت راست گزینه CD Copy را انتخاب کنید و سپس در سمت راست، دکمه Copy را کلیک کنید. برنامه شروع به خواندن CD مبدا می کند.

پس از پایان این مرحله، CD مبدا بطور اتوماتیک خارج شده و از شما خواسته می‌شود که یک CD خام درون درایو قرار دهید.

این کار را انجام داده و درایو را ببندید. پس از چند دقیقه پیامی مبنی بر اتمام کار دریافت می‌کنید. دکمه Ok را کلیک کنید. سپس در صفحه اصلی نیز دکمه Discard را کلیک کنید. اکنون شما یک نسخه کپی از CD اصلی در اختیار دارید.

نکته...

اگر شما دو درایو CD دارید. کافی است CD خام را درون CD-Writer و CD مبدا را درون CD-Writer قرار داده و گزینه CD Copy را انتخاب کنید.

اتصال به اینترنت

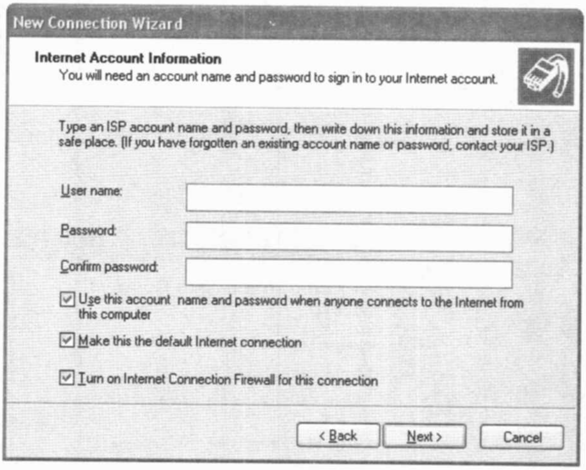
اینترنت و مباحث جانبی آن مطلبی نیست که در یک درس بگنجد. منتها چون دسترسی به اینترنت بعنوان بخشی از توانائی‌های ویندوز در آن گنجانده شده است، ما نیز بطور خلاصه به آن می‌پردازیم. شما می‌توانید مبحث اینترنت را به طور مفصل‌تر در کتاب های آموزش اینترنت ما پی‌گیری کنید. برای اتصال به اینترنت شما به چند چیز نیاز دارید. یک خط تلفن، یک عدد مودم و یک اشتراک اینترنت. مودم را به خط تلفن متصل کنید. (یک سر کابل رابط را به فیش تلفن و سر دیگر آن را به فیش Line مودم متصل کنید).

اشتراک اینترنت شما احتمالا بصورت یک کارت اینترنت است. روی این کارت سه عبارت وجود دارد، Username یا نام کاربری، Password یا گذرواژه و شماره تلفن تماس. از طریق منوی start وارد Control Panel شوید. سپس روی نشان Network Connections دوبار کلیک کنید تا پنجره آن باز شود. در این پنجره، روی نشان New Connection Wizard دوبار کلیک کنید. برنامه New Connection Wizard اجرا می شود. در صفحه اول پیام خوش‌آمد گوئی را می بینید.

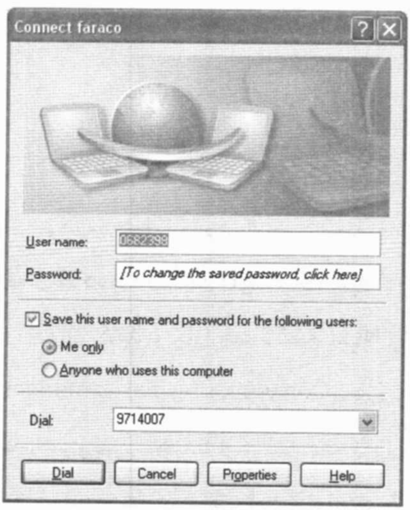

دکمه Next را کلیک کنید. در صفحه بعد، اولین گزینه، Connect to the Internet را فعال کرده و دکمه Next را کلیک کنید. در اینجا گزینه Setup My Connection Manually را فعال کنید و باز هم دکمه Next را کلیک کنید. در این صفحه باید گزینه Connect using dial up modem فعال باشد. به صفحه بعد بروید. در این صفحه نام سرویس دهنده اینترنت خود را بنویسید (هرنامی بنویسید مهم نیست). در صفحه بعد باید شماره تلفن اتصال به اینترنت را که در کارت وجود دارد وارد کنید. به صفحه بعد بروید. این صفحه مهم ترین صفحه است. در کادر

Username نام کاربری را وارد کنید (همان عبارتی که در کارت اینترنت مقابل Username نوشته شده است) در کادر Password نیز گذرواژه موجود در کارت را وارد کنید. همین عبارت را در کادر Confirm Password نیز وارد کنید.

دکمه Nextرا کلیک کرده، سپس دکمه Finish را فشار دهید. کادر شماره‌گیری ظاهر می‌شود. روی دکمه Dial کلیک کنید تا عملیات شماره‌گیری آغاز شود. در دفعات بعد نیز برای شماره‌گیری، پنجره Network Connections را باز کنید. می‌بینید که یک اتصال جدید ایجاد شده است. با دوبار کلیک روی این اتصال کادر شماره‌گیری ظاهر می‌شود.

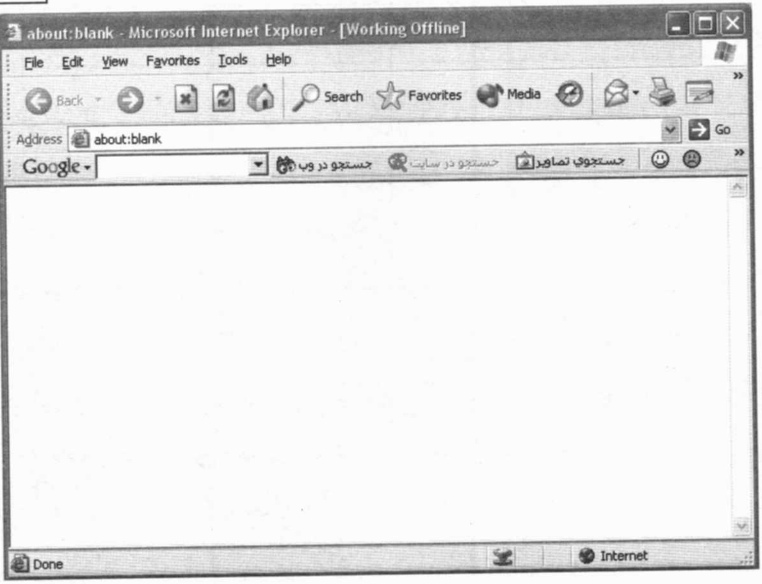

پس از شماره‌گیری، اگر همه کارها را درست انجام داده باشید، کامپیوتر شما به اینترنت متصل می‌شود. پس از اتصال، در قسمت پائین Desktop نشان کوچک نمایش داده می‌شود که مشخص کننده اتصال شما به اینترنت است.

اما چطور اینترنت را ببینیم

در واقع اینترنت مجموعه‌ای از سایت های مختلف است که شما با دانستن آدرس هر سایت می توانید آن را مشاهده کنید. برای مشاهده سایت ها به ابزار خاصی احتیاج دارید. این ابزار Internet Explorer نامیده می شود. نشان Internet Explorer در منوی Start قرار دارد. در اکثر کامپیوترها نشان در Desktop هم دیده می شود.

با کلیک بر روی این نشان، برنامه Internet Explorer اجرا می شود و شما صفحه‌ای شبیه به تصویر بالا را خواهید دید.

برای دیدن هر سایت، باید آدرس آن را در اختیار داشته باشید. در بالای صفحه یک نوار خالی بنام نوار آدرس یا Address Bar وجود دارد. آدرس سایت مورد نظرتان را در این نوار بنویسید و دکمه Go را کلیک کنید. (آدرس سایت های اینترنتی چیزی شبیه به این خواهد بود: http://www.yahoo.com یا http://www.google.com پس از چند ثانیه، محتویات آن سایت را در پنجره اصلی خواهید دید. در پایان، برای قطع اتصال اینترنت، روی نشان کوچک پائین صفحه کلیک راست کنید و از منو گزینه Disconnect را انتخاب کنید. برای آشنائی کامل با اینترنت و مباحث جانبی آن به کتاب آموزش اینترنت از همین ناشر مراجعه کنید.

توصیه‌های ایمنی

هر چه بیشتر با کامپیوتر کار کنید، بیشتر با آن آشنا می شوید و احتمال این که ناخواسته به آن آسیب بزنید کمتر می شود. ولی همیشه باید جانب احتیاط را نگاه داشت. من بعد از ۱۱ سال کار با کامپیوتر، ماه گذشته اشتباهاً همه اطلاعات موجود در کامپیوترم را پاک کردم و مقداری زیادی از وقتم برای بازگرداندن آنها صرف شد و با این وجود نتوانستم همه آنها را بازیابی کنم. پس برای این که کامپیوتر شما بی اشکال بماند توصیه های زیر را رعایت کنید:

۱- برنامه‌های زیادی نصب نکنید. هر برنامه‌ای که نصب می کنید، مقداری از فضای هارددیسک را اشغال می کند. همچنین ممکن است تغییراتی در ویندوز ایجاد کند. این عوامل باعث کند شدن کامپیوتر و آسیب پذیری ویندوز می شوند. پس اگر به برنامه ای احتیاج ندارید، آن را نصب نکنید. یا پس از نصب، اگر متوجه شدید به دردتان نمی خورد آن را حذف کنید.

۲- پسوند فایل ها را تغییر ندهید. اگر پسوند فایلی را عوض کنید، ممکن است آن فایل دیگر اجرا نشود. اگر این فایل یکی از فایل های مهم کامپیوتر باشد، ممکن است در کار کامپیوتر شما اخلال ایجاد شود.

۳- هنگام ضبط CD، کار دیگری انجام ندهید. هنگامی که کامپیوتر در حال ضبط اطلاعات بر روی CD است، با برنامه های دیگر کار نکنید. زیرا اگر حافظه کامپیوتر اشغال شود، ممکن است روند ضبط CD مختل شود و CD به اصطلاح بسوزد.

۴- هارددیسک کامپیوتر را زیاد پر نکنید. هرچه هارددیسک کامپیوتر شما خالی تر باشد، کامپیوتر روان تر و راحت تر کار می کند. البته هارددیسک برای نگهداری اطلاعات است. ولی اگر آن را تا خرخره پر از اطلاعات کنید، دچار مشکل می‌شود. بهتر است حدودا ۵ درصد از ظرفیت هر درایو خالی باشد. سعی کنید در درایوی که ویندوز نصب شده، فایل های دیگری کپی نکنید، این درایو را برای ویندوز و برنامه هائی که نصب می کنید خالی نگه دارید.

۵- در Control Panel گزینه‌ها را زیاد تغییر ندهید. Control Panel یا مرکز کنترل، یکی از نقاط حساس کامپیوتر است، تغییر هریک از گزینه های موجود در این بخش، بر عملکرد ویندوز تاثیر خواهد گذاشت. پس تا از نتیجه کاری مطمئن نیستید آن را انجام ندهید.

۶- قبل از اتصال به اینترنت، ضد ویروس نصب کنید. وقتی به اینترنت متصل هستید، ممکن است هر لحظه کامپیوتر شما آلوده به ویروس شود، یا برنامه مخربی وارد کامپیوتر شما شده و به آن آسیب بزند. پس قبل از اتصال به اینترنت حتما برنامه های لازم را برای محافظت از کامپیوترتان، نصب کنید. در مورد این برنامه ها در فصل آینده توضیح خواهیم داد.

فصل سوم

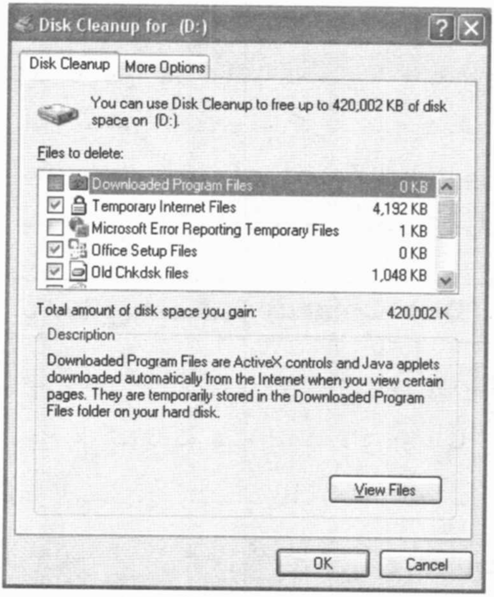
مراقبت و رفع اشکال

خُب، اگر دو فصل قبل را خوب مطالعه کرده باشید، حالا در سطح خوبی از دانش اولیه کامپیوتر قرار دارید و می‌توانید بدون کمک دیگران، از کامپیوتر خود استفاده کنید. تا اینجا یاد گرفتیم که چگونه با کامپیوتر کار کنیم و چگونه از پیش آمدن بعضی اشکالات جلوگیری کنیم. در این فصل اطلاعات خود را تکمیل می‌کنیم. یعنی یاد می‌گیریم که چگونه از کامپیوتر خود مراقبت کنیم و اگر احیانا دچار اشکال شد، چطور اشکال آن را برطرف کنیم.

پاکسازی دیسک (Disk Celanup)

همانطور که قبلا هم گفتیم، پس از مدتی، تعدادی فایل بی استفاده و ناخواسته روی کامپیوتر ایجاد می شود که هیچ استفاده‌ای از آنها نمی کنیم و فقط فضای کامپیوتر ما را اشغال می کنند. این فایل ها ممکن است فایلهائی باشند که از اینترنت گرفته‌ایم، یا فایل هائی که حذف کرده‌ایم ولی هنوز در سطل زباله قرار دارند و یا فایل هائی که خود ویندوز ایجاد می کند. وجود این فایلها علاوه بر اشغال جا، موجب کندی عملکرد کامپیوتر ما نیز می شوند. اما چطور می توانیم آنها را یافته و حذف کنیم. مسلما اگر بخواهیم این فایل ها را تک تک پیدا کنیم، زمان زیادی صرف می شود، ولی ویندوز برای این کار ابزار مفیدی به نام Disk Cleanup دارد. برای اجرای برنامه به این طریق عمل کنید: از منوی Start وارد منوی All Programs شوید. سپس به منوی Accessories و از آنجا به منوی System Tools بروید. در این منو گزینه Disk Cleanup را کلیک کنید. برنامه اجرا می شود. ابتدا باید از منو، درایو مورد نظرتان را انتخاب کنید و Ok را کلیک کنید. Disk Cleanup درایو را

جستجو می کنید و لیستی از انواع فایل هائی که ممکن است بی‌استفاده باشند به شما نشان می دهد. با کلیک روی مربع کنار گزینه ها، آنهائی را که می خواهید حذف شوند انتخاب کنید (بهتر است همه را انتخاب کنید).

سپس Ok را کلیک کنید. یک کادر تائید ظاهر می شود. اینجا هم Ok را کلیک کنید. پس از مدت کوتاهی همه فایل های اضافه از سیستم شما محو می شوند.

نکته...

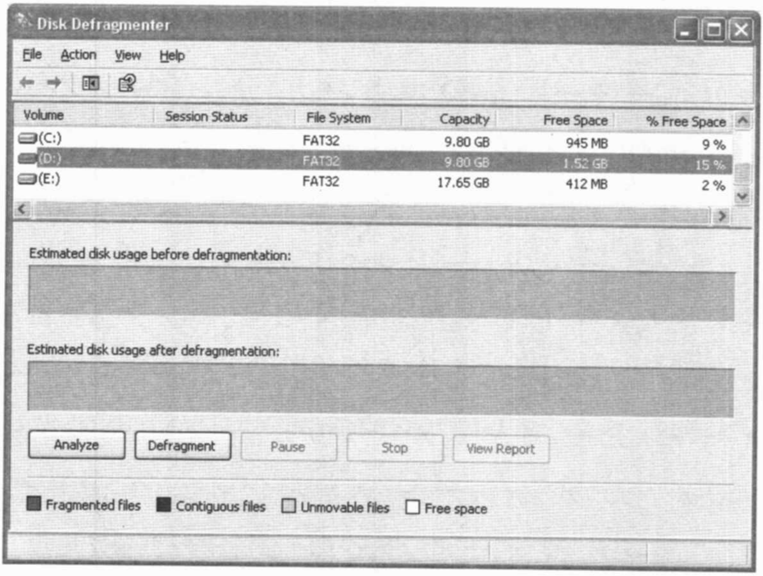
راه کوتاه‌تری هم برای اجرای برنامه وجود دارد. در پنجره My Computer روی درایو مورد نظرتان کلیک راست کنید و از منو، گزینه Properties را انتخاب کنید. اکنون در پائین صفحه روی دکمه Disk Cleanup کلیک کنید.

مرتب‌سازی اطلاعات به کمک Disk Defragmenter

هر فایل مجموعه‌ای از اطلاعات است که هنگام ذخیره‌سازی، بصورت علائم مغناطیسی روی هارددیسک نوشته می شود. هنگامی که یک فایل را اجرا می کنیم، این علائم مغناطیسی مجددا از روی هارددیسک خوانده شده و به ما نشان داده می شوند. در ابتدای کار، هنگامی که هارددیسک ما خالی است، علائم مغناطیسی هر فایل در یک جا ذخیره می شوند. پس از مدتی در اثر پاک کردن و تغییر دادن این فایلها، اطلاعات مربوط به هر فایل در محل های مختلفی از هارددیسک پراکنده می شوند. اکنون اگر بخواهیم یک فایل را اجرا کنیم، زمان بیشتری طول می‌کشد تا آن فایل خوانده و اجرا شود. به همین ترتیب هرچه زمان بیشتری می گذرد، پراکندگی فایل ها بیشتر می شود و این یکی از دلایلی است که پس از مدتی متوجه می شویم که کامپیوترمان کند شده و مثل سابق نیست. برای حل این مشکل باید اطلاعات مربوط به فایل ها را دسته بندی و مرتب کنیم. این کار توسط ابزاری بنام Disk Defragmenter انجام می شود. بسیار خوب. برای اجرای این نرم‌افزار از منوی Start وارد منوی All Programs شوید. سپس به منوی Accessories و از آنجا به منوی System Tools بروید. در این منو گزینه Disk Defragmenter را کلیک کنید.

ابتدا باید درایوی را که می‌خواهید اطلاعات آن مرتب شود، انتخاب کنید. روی نام درایو کلیک کنید و سپس دکمه Defragment را کلیک کنید. عملیات مرتب سازی اطلاعات آغاز می شود. توجه داشته باشید که هنگام مرتب‌سازی اطلاعات نباید در آن درایو کاری انجام دهید، وگرنه روند مرتب‌سازی دوباره از ابتدا شروع می شود. مرتب سازی اطلاعات زمان

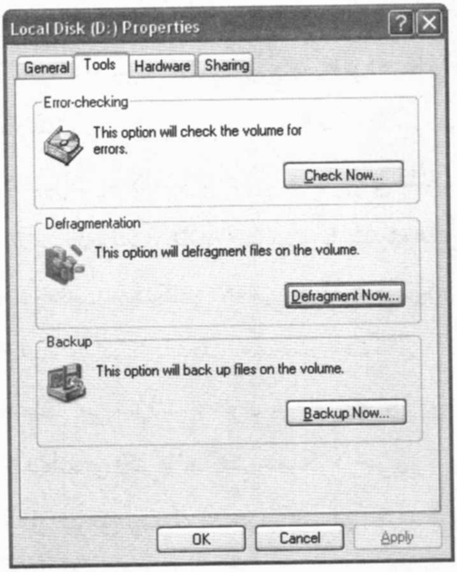
زیادی لازم دارد. اگر هارددیسک شما حاوی اطلاعات زیادی باشد، این کار ممکن است حتی چند ساعت طول بکشد. بهتر است این کار را شب قبل از خواب یا هنگامی که با کامپیوتر کاری ندارید انجام دهید. پس از مرتب‌سازی، پیامی مبنی بر پایان کار به شما نشان داده می‌شود.

روی دکمه Close کلیک کنید. به صفحه اصلی Disk Defragmenter باز می‌گردید. اکنون می‌توانید درایو دیگری را انتخاب کنید یا این که با کلیک روی دکمه Close برنامه را ببندید.

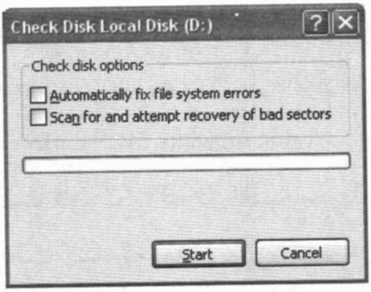
رفع اشکال هارددیسک ScanDisk

هارددیسک کامپیوتر شما یکی از مهم‌ترین قطعات کامپیوتر است. سرعت کامپیوتر شما تا حد زیادی به هارددیسک بستگی دارد. به همین دلیل با ایجاد هر اشکالی در هارددیسک، ممکن است کامپیوتر شما کند شود و کارائی آن افت کند. Scandisk نرم‌افزاری است که هارددیسک شما را بررسی می کند و در صورتی که اشکالی در آن بیابد، آن را رفع می کند. برای اجرای این برنامه، روی یکی از درایوهای هارددیسک، کلیک راست کنید و از منو، گزینه Properties را انتخاب کنید. کادر Properties ظاهر می‌شود. در بالای کادر، روی دکمه Tools کلیک کنید.

در این صفحه دکمه Check Now کلیک کنید. با این کار، کادر جدیدی به نام Check Disk ظاهر می شود.

در این کادر گزینه دوم را فعال کنید و سپس دکمه Start را کلیک کنید. عملیات رفع اشکال هارددیسک آغاز می شود. در پایان کار، پیامی به شما اطلاع می دهد که عملیات رفع اشکال به پایان رسیده است. دکمه Ok را کلیک کنید. سپس کادر Disk Properties را نیز ببندید.

ویروس‌ها و ضد ویروس‌ها

ویروس‌ها تقریبا جدی‌ترین خطری هستند که کامپیوترها را تهدید می کنند. تا کنون ویروس‌ها بیشترین آسیب را به کامپیوترها و اطلاعات موجود در آنها زده‌اند. یک ویروس ممکن است اطلاعات موجود در کامپیوتر شما را پاک کند، ممکن است باعث خرابی ویندوز شما شود، و حتی ممکن است قطعاتی از کامپیوتر شما را بسوزاند. با این همه، به سادگی می توان جلوی ورود ویروس ها را گرفت. اگر روش نفوذ آنها را بدانیم و همیشه با احتیاط عمل کنیم، کامپیوتر ما به ویروس آلوده نخواهد شد. ویروس های کامپیوتری، درست مثل ویروس های واقعی، به سرعت تکثیر می شوند و خود را از یک کامپیوتر به کامپیوتر دیگر منتقل می کنند. یک ویروس ممکن است از طریق فلاپی دیسک، CD، اینترنت یا شبکه های داخلی وارد کامپیوتر شما شود. پس همیشه هنگامی که می خواهید دیسکت یا CD جدیدی را درون درایو قرار دهید مراقب باشید. همچنین هنگامی که به اینترنت یا یک شبکه داخلی متصل می‌شوید. تاکنون نرم‌افزارهای زیادی برای مبارزه با ویروس‌ها تولید شده‌اند و اکثر آنها هم عملکرد خوبی دارند. البته باید هر از چندگاهی آنها را از طریق اینترنت به روز رسانی کنید (یعنی آخرین اطلاعات ویروس ها را به آنها منتقل کنید. این کار معمولا هنگامی که به اینترنت متصل هستید بصورت خودکار انجام می شود). من چند نرم افزار را که بهتر از بقیه هستند معرفی می کنم. همه این نرم افزار ها بخوبی می توانند همه ویروس ها را شناسائی و حذف کنند. Norton Antivirus، McAfee virus scan، Pcsillin، Panda Antivirus، شما هریک را که در اختیار دارید یا با آن راحت تر هستید نصب کنید. فقط دقت کنید که جدیدترین نسخه ها را نصب کنید و مرتبا آن را به روز رسانی

کنید، زیرا هر روز ممکن است ویروس جدیدی به کامپیوتر شما حمله کند و نرم‌افزار ضد ویروس شما آن را نشناسد.

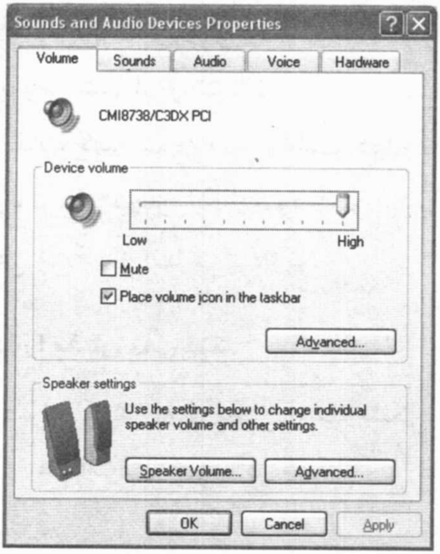
حتی اگر همه نکات گفته شده را نیز رعایت کنید، باز هم این احتمال وجود دارد که کامپیوتر شما دچار اشکال شود. اکنون به بررسی چند اشکال متداول و روش حل هریک از آنها می‌پردازیم.

کامپیوتر من صدا را پخش نمی‌کند

ممکن است فایل صوتی که در حال پخش است مشکل داشته باشد. چند فایل صوتی دیگر را هم امتحان کنید. اگر مشکل حل نشد به مرحله بعد بروید.

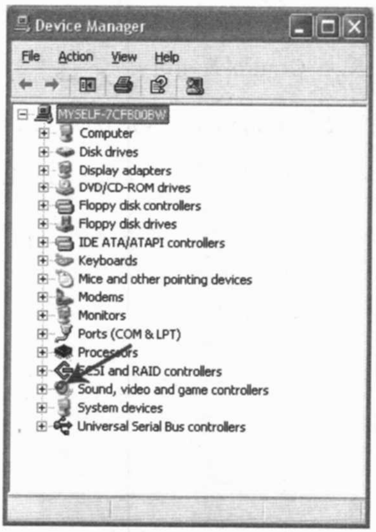
ممکن است بلندگوها خاموش باشند، سیم آنها قطع شده باشد یا دچار مشکل شده باشند، اتصال بلندگوها را کنترل کنید و از وصل بودن آنها مطمئن شوید. بلندگوها را با یک ابزار دیگر مثل ضبط صوت امتحان کنید.

ممکن است صدای کامپیوتر شما قطع شده باشد. منوی Start را باز کنید و روی گزینه Control Panel کلیک کنید. در پنجره Control Panel روی نشان Sound and Audio Devices دوبار کلیک کنید. کادر Sound and Audio Devices باز می‌شود.

اکنون دقت کنید که گزینه Mute فعال است یا نه، اگر فعال بود با یک کلیک آن را غیر فعال کنید. در ضمن دقت کنید که دکمه پیمایش Device Volume به سمت چپ نچسبیده باشد. در این صورت آن را مقداری به سمت راست بکشید. سپس Ok را کلیک کنید.

ممکن است درایور کارت صوتی دچار مشکل شده باشد. در پنجره Control Panel روی نشان System دوبار کلیک کنید. کادر System Properties باز می شود. در بالای صفحه روی دکمه Hardware کلیک کنید. سپس دکمه Device Manager را در وسط صفحه کلیک کنید. کادر Device Manager باز می شود.

به گزینه Sound, video and game controlers دقت کنید. اگر روی آن علامت زرد یا قرمز رنگی وجود دارد، درایور دچار مشکل شده است. آن را انتخاب کنید و دکمه Delete را بزنید، در کادری که ظاهر می شود نیز دکمه Ok را کلیک کنید. سپس روی نشان مانیتور کوچک بالای صفحه کلیک کنید. ویندوز دوباره ابزار را شناسائی کرده و درایور مربوط به آن را نصب می کند. اگر با این کار نیز مشکل شما حل نشد، کامپیوترتان را به یک متخصص نشان دهید.

ویندوز خیلی دیر راه‌اندازی می‌شود

این مشکل ممکن است یک یا چند دلیل داشته باشد. ممکن است به علت نصب تعداد زیادی از برنامه ها، ویندوز شما کند شده باشد. هریک از برنامه های نصب شده را که لازم ندارید، حذف کنید. همچنین به کمک برنامه Disk Cleanup فایل‌های اضافی موجود در کامپیوتر را پاک کنید.

ممکن است اطلاعات روی کامپیوتر شما پراکنده شده باشند. اطلاعات کامپیوتر را به روشی که در درس های قبل گفتیم مرتب کنید.

ممکن است هارددیسک شما دچار اشکال شده باشد. به کمک Scandisk آن را بررسی کنید.

ممکن است سیستم شما آلوده به ویروس شده باشد. نرم افزار ضد ویروس خود را به روز رسانی کنید و به کمک آن کامپیوتر خود را چک کنید.

کامپیوترم کند شده است

دلایل پیش آمدن این مشکل نیز مانند مشکل قبلی است. دقیقا همان روش ها را بکار گیرید.

نمی‌توانم به اینترنت متصل شوم

اتصال تلفن خود را بررسی کنید. ممکن است کابل تلفن قطع شده باشد یا سیستم تلفن شما اشکال داشته باشد.

ممکن است نام کاربری یا کلمه عبور شما اشتباه وارد شده باشد. آنها را بررسی کنید.

ممکن است اشتراک اینترنت شما تمام شده باشد، با سرویس دهنده اینترنت خود تماس بگیرید.

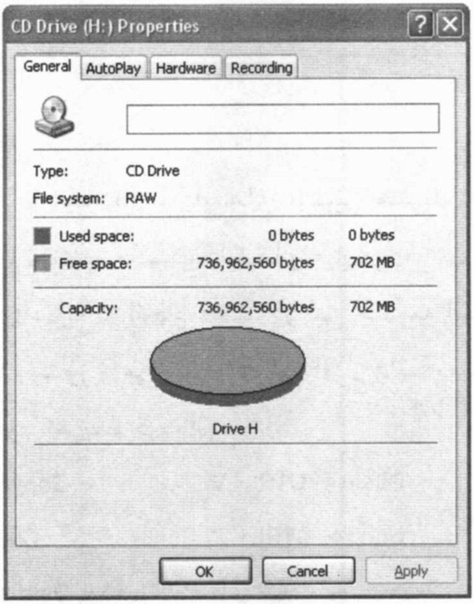
اکثر سرویس دهنده‌های اینترنت گاهی دچار مشکل می‌شوند، ممکن است مشکل از سرویس دهنده باشد، با یک تماس تلفنی موضوع را بررسی کنید.

اگر با هیچ یک از این کارها مشکل شما حل نشد، ممکن است مودم کامپیوترتان دچار اشکال شده باشد. کامپیوترتان را به یک متخصص نشان دهید.

CD خوانده نمی‌شود

اولین چیزی که به ذهن می‌رسد، خش داشتن CD است، از آنجا که CDها توسط نور لیزر خوانده می‌شوند، اگر سطح آنها ناصاف باشد، نور لیزر شکسته شده و اطلاعات موجود در CD خوانده نمی‌شوند. پس اول سطح CD را بررسی کنید، اگر سطح آن کثیف است با یک دستمال نرم و مرطوب آن را تمیز کنید. اگر سطح CD خش دارد می‌توانید از مواد خش‌گیر استفاده کنید.

ممکن است CD شما خالی باشد، اگر اولین بار است که از آن استفاده می‌کنید، مطمئن شوید که اطلاعات در آن وجود دارد. در پنجره My Computer روی نشان CD راست کلیک کنید و از منو گزینه Properties را انتخاب کنید. اگر هیچ بخشی از سطح CD آبی رنگ نیست، CD شما خالی می‌باشد.

ممکن است، لنز درایو CD کثیف شده باشد، در این صورت درایو شما در خواندن CDهای دیگر نیز دچار مشکل خواهد بود. برای حل این مشکل از تمیز کننده های لنز استفاده کنید (این محصول دربازار موجود است).

ممکن است CD شما مخصوص کامپیوتر نباشد. مثلا کامپیوتر نمی تواند CDهای Play Station را بخواند. یا شاید اشتباها یک دیسک DVD را درون درایو گذاشته باشید.

ممکن است CD سوخته یا خراب باشد. آن را با یک کامپیوتر دیگر امتحان کنید.

اگر مشکل شما حل نشد، ممکن است درایو CD شما خراب شده باشد. البته در این حالت هیچ CD دیگری را هم نخواهد خواند. در این صورت آن را به یک متخصص نشان دهید.

ضمیمه

کلیدهای میان‌بر

کلیدهای میان‌بر یا Shortcutها کلیدهای ترکیبی هستند باید آنها را با هم فشار دهید تا عمل کنند. به کمک کلیدهای میان‌بر، می‌توانید عملکردهای پیچیده ویندوز را سریع‌تر انجام دهید. در این ضمیمه لیستی از کلیدهای میان‌بر استاندارد ویندوز را می‌بینید. اکثر نرم‌افزارها نیز تعدادی کلید میان‌بر برای کارهای خود تعریف کرده‌اند.

CTRL+C ← Copy   CTRL+V ← Paste

CTRL+ X ← Cut   CTRL+ Z ← Undo

DELETE ← Delete حذف فایل یا پوشه

SHIFT+DELETE ← حذف کامل فایل بدون انتقال به سطل زباله

F2 ← Rename تغییر نام فایل انتخاب شده

CTRL+ A ← انتخاب همه فایل‌های موجود در پوشه یا درایو

F3 ← Search باز شدن پنجره جستجو

ALT+ENTER ← باز شدن کادر Properties مربوط به آیتم انتخاب شده

ALT+F4 ← بستن پنجره یا نرم‌افزاری که در آن هستیم

ALT+TAB ← تغییر دادن پنجره فعال (اگر بیش از یک پنجره باز باشد)

SHIFT+F10 ← نمایش منوی راست کلیک

CTRL+ESC ← باز کردن منوی Start

F5 ← Refresh (تازه‌سازی پنجره فعال)

BACKSPACE ← در my computer کار دکمه Up را انجام می‌دهد. یعنی شما را به یک سطح بالاتر می‌برد.

ESC ← لغو عملکرد جاری

(⊞ نشانه دکمه ویندوز در صفحه کلید است

⊞ باز شدن منوی Start

⊞+BREAK ← نمایش کادر Properties

⊞+M ← کمینه شدن همه پنجره ها و نمایش Desktop

⊞+SHIFT+M ← باز شدن همه پنجره های کمینه شده

⊞+F ← باز شدن کادر جستجو

⊞+F1 ← نمایش راهنمای ویندوز

انواع فایل‌ها

همانطور که گفتیم، فایل ها انواع مختلفی دارند و نوع فایل ها معمولا با پسوند آنها مشخص می شود. در این بخش پسوند های معروف را دسته‌بندی می کنیم.

معروف ترین فرمت های تصویری:

BMP, JPG, PSD, GIF,TIF, TGA, PNG, WMF, PSP

معروف‌ترین فرمت‌های صوتی:

WAV, MP3, MID, CDA, VOC, WMA, ASF, RM, RA, MPA

معروف ترین فرمت های فیلم:

MPG, AVI, MOV, MP4, WMF, RM, DAT

معروف ترین فرمت های انیمیشن:

GIF, SWF, AVI, FLI, FLC

معروف ترین فرمت های صفحات وب:

(HTML, ASP, PHP, CGI, XML, JSP)

معروف ترین فرمت های متن:

TXT, DOC, RTF, WRI

فایل های اجرائی:

EXE, PIF, MSI, COM

فایل های راهنما:

HLP, CHM

فایل های موقتی ویندوز، می توانید حذفشان کنید:

TEMP

گزارش های ویندوز و نرم افزار ها، می توانید حذفشان کنید:

LOG

فایل های مربوط به ویندوز، این فایل ها را تغییر ندهید:

INI, DLL, INF, REG, CFG